

Markuse evangeelium

¹ Sellega algab hea sõnum Jeesusest Kristusest, Jumala Pojast.

² Täpselt nagu prohvet Jesaja kirjutas: „Ma läkitan oma käskjala sinu eel sulle teed valmistama. ³ Hääl hüüab kõrbes: „Valmistage Issandale teed! Tehke sirgeks tema teerajad.““*

⁴ Johannes tuli kõrbesse ristima ja kuulutas meelearanduse[†] ristimist pattude andeksandmiseks. ⁵ Kogu rahvas Juudamaalt ja Jeruusalemmast läks tema juurde. Nad tunnistasid avalikult oma patte ja nad ristiti Jordani jões.

⁶ Johannese riided olid tehtud kaamelikarvadest ja riiete peal kandis ta nahkvööd. Ta sõi jaanikaunu[‡] ja metsmett. ⁷ Tema sõnum kõlas nii: „Pärast mind tuleb see, kes on minust suurem. Ma ei ole väärt, et kummarduda ja tema sandaale lahti päästa. ⁸ Mina ristin teid veega, kuid tema ristib teid Püha Vaimuga.“

⁹ Siis tuli Jeesus Naatsaretist Galileasse ja Johannes ristas ta Jordani jões. ¹⁰ Kui Jeesus veest välja tuli, nägi ta taevast avanevat ja Püha Vaimu tuvi kujul enda peale[§] laskuvat. ¹¹ Hääl

* **1:3** 1:3. Vt Malaki 3:1 ja Jesaja 40:3. † **1:4** 1:4. „Meelearandus“ tähendab „meelemuutust“, kuid siin viidatakse ka Vana Testamendi prohvetite üleskutsele pöörduda rahvana Issanda poole ning öelda lahti väärade religioossetest arusaamadest ja kurjadest tegudest. ‡ **1:6** 1:6. Tõenäoliselt on algkeeles kasutatud sõnaga mõeldud jaanikaunu, mitte rohutirtse. § **1:10** 1:10. Või „sisse“.

taevast ütles: „Sina oled mu poeg, keda ma armastan. Mul on sinu üle väga hea meel.“

¹² Kohe pärast seda saatis Vaim ta kõrbesse, ¹³ kus Saatan teda nelikümmend päeva kiusas. Ta oli koos metsloomadega ja inglid hoolitsesid tema eest.

¹⁴ Hiljem – pärast seda, kui Johannes vangistati – läks Jeesus Galileasse ja kuulutas Jumala head sõnumit.

¹⁵ „Ettekuulutatud aeg on saabunud,“ ütles ta. „Jumala riik on käes!* Parandage meelt ja uskuge head sõnumit.“

¹⁶ Kui Jeesus kõndis Galilea mere ääres, nägi ta Siimonat ja tema venda Andreast võrku vette heitmas, sest nad teenisid elatist kalapüügiga. ¹⁷ „Tulge ja järgnege mulle,“ ütles ta neile, „ja ma panen teid inimesi püüdma.“ ¹⁸ Nad jätsid otsekohe oma võrgud sinnapaika ja järgnesid talle.

¹⁹ Ta läks veidi edasi ning nägi Jaakobust ja tema venda Johannest – Sebedeuse poegi. Nad olid paadis ja parandasid võrke. ²⁰ Viivitamatult kutsus ta neid endale järgnema.† Nad jätsid oma isa Sebeduse koos palgalistega paati ja järgnesid Jeesusele.

* **1:15** 1:15. Isegi „Jumala valitsus on sisse õnnistatud!“ Riiki ei ole siin mõeldud kui territooriumi tavapärasel mõistes, vaid Jeesuse tuleku kaudu ennistatud Jumala kuningavõimu ja valitsust. Pane tähele ka, et tegusõna ajavorm näitab, et kuningriik ei ole üksnes lähedal, vaid et see on Jeesuse isikus kohal. See lisab meelega parandusele vastamisele pakilisuse.

† **1:20** 1:20. Mitte otsesõnu, kaudselt.

21 Nad suundusid Kapernauma; hingamispäeval läks Jeesus sünagoogi ja õpetas seal. 22 Rahvas oli tema õpetusest hämmastunud, sest erinevalt nende vaimulikest õpetajatest kõneles ta mõjukalt.‡

23 Äkitselt hakkas sealsamas sünagoogis üks kurjast vaimust vaevatud mees karjuma: 24 „Naatsareti Jeesus, miks sa meid tülitad? Kas tulid meid hävitama? Ma tean, kes sa oled! Sa oled Jumala Püha!“

25 Jeesus segas kurjale vaimule vahele ja ütles: „Ole vait! Tule temast välja!“

26 Kuri vaim kisendas, raputas meest krampidega ja tuli temast välja.

27 Kõik olid juhtunud jahmunud. „Mis see on?“ küsisid nad üksteiselt. „Mis uus õpetus see on, mis on nii mõjuvõimas? Isegi kurjad vaimud kuulavad tema sõna!“ 28 Uudis temast levis kiiresti kogu Galilea piirkonnas.

29 Seejärel lahkusid nad sünagoogist ja läksid koos Jaakobuse ja Johannesega Siimona ja Andrease koju. 30 Siimona ämm oli palavikuga voodis, nii et nad rääkisid Jeesusele temast. 31 Jeesus läks naise juurde, võttis tal käest kinni ja aitas ta üles. Koheselt lahkus palavik naisest ja ta valmistas neile süüa.

32 Samal õhtul pärast päikeseloojangut toodi Jeesuse juurde haigeid ja kurjadest vaimudest vaevatuid. 33 Kogu linn kogunes maja juurde.

‡ 1:22 1:22. „Vaimulikud õpetajad“ ehk „kirjatundjad“. Nad olid rohkem kui kirjatundjad kirjutiste mõttes. Need mehed olid autoriteetsed Pühakirja tõlgendajad ja nad õpetasid rahvale vaimuliku seaduse nõudeid.

³⁴ Ta tervendas palju mitmesuguste haigustega inimesi ja ajas välja palju kurje vaimu. Ta ei lubanud kurjadel vaimudel kõneleda, sest nad teadsid, kes ta on.

³⁵ Hommikul väga vara, kui oli veel pime, tõusis Jeesus üles ja läks üksinda vaiksesse paika palvetama. ³⁶ Siimon ja teised läksid teda otsima. ³⁷ Kui nad ta leidsid, ütlesid nad talle: „Kõik otsivad sind.“

³⁸ Aga Jeesus vastas: „Peame minema ümbruskonna teistesse linnadesse, et ma saaksin ka neile head sõnumit rääkida, sest sellepärast ma ju tulingi.“

³⁹ Nii käis ta läbi kogu Galilea, kõneles sünagogides ja ajas kurje vaimu välja.

⁴⁰ Üks pidalitõbine tuli tema juurde abi paluma. See mees põlvitas Jeesuse ette ja ütles: „Palun sind, kui sa tahad, suudad sa mind terveks teha!“ ⁴¹ Kaastundlikult sirutas Jeesus käe, puudutas meest ja ütles: „Ma tahan. Saa terveks!“

⁴² Pidalitõbi lahkus temast samal hetkel ja mees sai terveks. ⁴³ Jeesus saatis ta minema tõsise hoiatusega. ⁴⁴ „Vaata, et sa sellest mitte kellelegi ei räägi,“ ütles ta mehele. „Mine preestri juurde ja näita end talle. Too ohver, mis on Moosese seaduses sellise puhtakssaamise korral nõutud, nii et inimestel oleks tõend.“[§]

⁴⁵ Kuid terveksaanud pidalitõbine läks ja rääkis juhtunust kõigile. Seetõttu ei saanud Jeesus enam avalikult neisse linnadesse minna,

§ 1:44 1:44. Vt 3. Moosese 14.

vaid pidi jääma maapiirkonda, kuhu rahvas kogu ümbruskonnast tema juurde tuli.

2

¹ Mõne päeva pärast naasis Jeesus koju Kaper-namas ja levis kuuldus, et ta on seal. ² Majja kogunes nii palju rahvast, et see oli tulvil täis, seisti lausa ukse taga, ning Jeesus kuulutas neile sõnumit.* ³ Neli meest olid toonud kaasa ühe halvatud mehe, ⁴ kuid nad ei pääsenud rah-vahulga tõttu Jeesuse lähedale. Niisiis ronisid nad üles katusele ja võtsid selle lahti. Kui nad olid Jeesuse kohale ava teinud, lasksid nad sealt alla mati, mille peal lamas halvatud mees.

⁵ Kui Jeesus nägi nende meeste kindlat usku, ütles ta halvataule: „Sõber, sinu patud on andeks antud.“

⁶ Mõned seal istunud vaimulikud õpetajad mõtlesid endamisi: ⁷ „Miks ta niimoodi räägib? Ta teotab Jumalat! Kes saab patte andeks anda? Ainult Jumal saab seda teha!“

⁸ Jeesus teadis kohe, mida nad mõtlesid. Ta ütles neile: „Miks te nii mõtlete? ⁹ Kumb on lihtsam: kas öelda halvataule „Sinu patud on andeks antud“ või „Tõuse üles, võta oma matt ja kõnni? ¹⁰ Aga et veenda teid, et inimese Pojal on õigus patte andeks anda, ¹¹ ütlen ma sulle (halvataule): tõuse üles, võta oma matt ja mine koju.““

¹² Mees tõusis, võttis oma mati ja läks kõigi silme all välja. Kõik olid hämmastunud,

* **2:2** 2:2. Sõna-sõnalt „sõna“ – kasutatakse siin esimest korda Jumala hea sõnumi tähenduses.

ülistasid Jumalat ning ütlesid: „Me ei ole kunagi midagi seesugust näinud!“

¹³ Jeesus läks veel kord välja mere äärde ja õpetas inimesi, kes tema juurde tulid. ¹⁴ Kui ta kõndis, nägi ta Leevit, Alfeuse poega, mak-sukoguja putkas istumas.

„Järgne mulle,“ ütles Jeesus talle. Leevi tõusis ja järgnes Jeesusele.

¹⁵ Sel õhtul sõi Jeesus õhtust Leevi majas. Koos Jeesuse ja tema jüngritega tuli süüa palju mak-sukogujaid ja „patuseid“[†], sest nende hulgas oli palju neid, kes Jeesusele järgnesid.

¹⁶ Kui variseride vaimulikud juhid nägid Jeesust selliste inimestega koos süüas, küsisid nad Jeesuse jüngritelt: „Miks ta süüab koos mak-sukogujate ja patustega?“

¹⁷ Kui Jeesus seda kuulis, ütles ta neile: „Arsti ei vaja terved, vaid haiged. Ma ei ole tulnud kutsuma neid, kes elavad õigesti, vaid neid, kes ei ela õigesti – patuseid.“

¹⁸ Johannese jüngrid ja variserid paastusid.[‡] Mõned neist tulid Jeesuse juurde ja küsisid talt: „Miks on nii, et Johannese jüngrid ja variserid paastuvad, kuid sinu jüngrid ei paastu?“

¹⁹ „Kas pulmakülalised paastuvad sel ajal, kui peigmees on nende juures?“ küsis neilt Jeesus. „Ei. Sel ajal kui peigmees on nende juures, ei saa/või nad paastuda. ²⁰ Aga tuleb aeg, mil peigmees võetakse nende juurest ära ja siis

[†] **2:15** 2:15. „Patused“ viitab siin neile, keda ei peetud reli-gioosse seaduse täitmisel nii rangeks kui vaimulikke õpetajaid ja varisere. [‡] **2:18** 2:18. Paastumine – otsus religioossetel põhjustel teatud päevadel mitte süüa.

nad paastuvad. ²¹ Keegi ei pane vanale rõivale paika, mis ei ole vanunud. Muidu uus riidetükk tõmbab vana rõiva peal kokku ja rebib augu suuremaks. ²² Keegi ei pane uut veini vanadesse nahklähkritesse. Muidu rebestab vein lähkrid ja nii vein kui ka lähkrid lähevad raisku. Ei, uus vein pannakse uutesse lähkritesse.“

²³ Ühel hingamispäeval, kui Jeesus läks läbi viljapõllu, hakkasid jüngrid kõndides viljapäid korjama. ²⁴ Variserid küsisid Jeesuselt: „Vaata! Miks nad teevad seda, mis on hingamispäeval keelatud?“

²⁵ „Kas te ei ole kunagi lugenud, mida tegi Taavet, kui temal ja ta meestel oli nälg ja süüa ei olnud?“ küsis Jeesus neilt. ²⁶ „Nad läksid Jumala kotta, kui Ebjatar oli ülempreester, ning sõid pühitsetud leiba, mida ei tohtinud süüa keegi peale preestrite, ning ta andis seda ka oma meestele.

²⁷ Hingamispäev tehti teie jaoks, mitte teie hingamispäeva jaoks,“ vastas ta neile. ²⁸ „Niisiis on inimese Poeg hingamispäeva Isand.“

3

¹ Jeesus läks taas sünagoogi. Seal oli üks mees, kellel oli vigane käsi. ² Seal oli ka neid, kes jälgisid, kas Jeesus teeb mehe hingamispäeval terveks, sest nad otsisid põhjust, et teda seaduserikkumises süüdistada. ³ Jeesus ütles vigase käega mehele: „Tule ja seisa siia kõikide ette.“

⁴ „Kas hingamispäeval on seaduslik teha head või halba? Kas peaks elu säästma või tapma?“ küsis ta neilt. Kuid nemad ei vastanud sõnagi.

⁵ Ta vaatas neid ärritunult ja nende halasamatuse pärast ägestudes. Seejärel ütles ta mehele: „Siruta käsi välja.“ Mees sirutas käe välja ja käsi sai terveks. ⁶ Variserid lahkusid ja hakkasid kohe Heroodese pooldajatega salaplaane pidama, kuidas nad saaksid Jeesuse tappa.

⁷ Vahepeal läks Jeesus tagasi mere* äärde ja suur hulk rahvast järgnes talle. Nad olid pärit Galileast, Juudamaalt, ⁸ Jeruusalemmast, Idumeast, Jordani-taguselt alalt ning Tüürose ja Siidoni piirkonnast. Nii palju rahvast tuli teda vaatama sellepärast, et nad olid kuulnud kõigest, mida ta teeb.

⁹ Jeesus käskis oma jüngritel väikese paadi valmis panna juhuks, kui rahvas talle väga peale tungib, ¹⁰ sest ta oli nii paljud terveks teinud, et haiged tunglesid tema poole, et nad saaksid teda puudutada. ¹¹ Iga kord kui kurjad vaimud teda nägid, langesid nad tema ette maha ja kisendasid: „Sina oled Jumala Poeg!“ ¹² Kuid ta keelas neil avaldada, kes ta on.

¹³ Seejärel läks Jeesus mägismaale. Ta kutsus need, keda ta soovis, enda juurde, ja nad tulid tema juurde. ¹⁴ Ta valis neist kaksteist, kes oleksid temaga koos, ja nimetas nad apostliteks. Nad pidid olema temaga koos ning ta kavatses nad saata välja head sõnumit kuulutama ¹⁵ ja nad

* **3:7** 3:7. Galilea järve äärde.

pidid saama voli kurje vaime välja ajada. ¹⁶ Need on kaksteist, kelle ta valis: Siimon (kelle ta nimetas Peetruseks), ¹⁷ Sebedeuse poeg Jaakobus ja tema vend Johannes (kelle kohta ta ütles Boanerges, mis tähendab „kõuepojad“), ¹⁸ Andreas, Filippus, Bartolomeus, Matteus, Toomas, Alfeuse poeg Jaakobus, Taddeus, revolutsionäär Siimon ¹⁹ ja Juudas Iskariot (kes ta reetis).

²⁰ Jeesus läks koju, kuid taas kogunes nii suur rahvahulk, et temal ja ta jüngritel ei olnud isegi aega süüa. ²¹ Kui Jeesuse perekond[†] sellest kuulis, tulid nad talle järele, öeldes: „Ta on aru kaotanud.“ ²² Ent Jeruusalemma vaimulikud juhid ütlesid: „Ta on Peltsebuli võimuses! Ta ajab kurje vaimu välja kurjade vaimude valitseja abil!“

²³ Aga Jeesus kutsus nad enda juurde ning näitlikku selgitust[‡] kasutades küsis neilt: „Kuidas saab Saatan Saatanat välja ajada?“ ²⁴ Kuningriik, mis on iseendaga sõjajalal, ei jää püsima. ²⁵ Riidlev leibkond on hukule määratud. ²⁶ Kui Saatan on iseendaga riius ja sõjajalal, ei kesta ta kaua – peagi oleks tal lõpp. ²⁷ Kindel on see, et kui keegi murrab tugeva mehe majja ja üritab tema asju võtta, ei jõua ta röövsaagiga kaugele, kui ta seda tugevat meest kõigepealt kinni ei seo.

²⁸ Ma räägin teile tõtt: kõik patud ja jumalateotus on võimalik andeks saada, ²⁹ aga kui inimesed teotavad Jumalat sellega, et lükkavad

[†] **3:21** 3:21. Sõna-sõnalt „need, kes olid temaga lähedased“.

[‡] **3:23** 3:23. Ehk „tähendamissõna“, mis tähendab „analoogia“, „võrdlus“, „illustratsioon“.

tagasi Püha Vaimu, siis ei saa nad kunagi andeks, sest nad on süüdi igaveses patus.“³⁰ (Jeesus ütles niiš sellepärast, et nad ütlesid: „Tal on kuri vaim.“)

³¹ Seejärel jõudsid kohale Jeesuse ema ja vennad. Nad ootasid väljas ja saatsid talle teate, milles palusid tal välja tulla. ³² Tema ümber istuv rahvas ütles talle: „Sinu ema ja vennad küsivad väljas sinu järele.“

³³ „Kes on mu ema? Kes on mu vennad?“ vastas ta. ³⁴ Heitnud pilgu kõigile, kes istusid tema ümber ringis, ütles ta: „Siin on mu ema! Siin on mu vennad! ³⁵ Kes iganes teeb seda, mis on Jumala tahtmine, on minu vend, õde ja ema.“

4

¹ Jeesus hakkas taas mere ääres õpetama. Teda tuli kuulama nii palju rahvast, et ta astus paati ja istus vee peal paadis, sel ajal kui rahvas kuulas teda kaldal. ² Ta näitlikustas oma õpetusi paljude lugudega.

³ „Kuulake,“ ütles ta. „Üks külvaja läks välja külvama. ⁴ Kui ta külvates seemneid laiiali puistas, kukkus osa teerajale, linnud tulid ja sõid seemned sealt ära. ⁵ Osa seemneid pudenes kivisele pinnale, kus ei olnud eriti mulda. Madalas mullakihis hakkasid taimed kiiresti kasvama, aga kuna mullakiht ei olnud sügav, ⁶ kõrvetas päike taimi. Kuna neil ei olnud päris juuri, närbusid taimed peagi. ⁷ Osa

Š 3:30 3:30. Mitte otsesõnu, kaudselt.

seemneid pudenes ohakate sekka. Ohakad kasvasid suureks ja lämmatasid tärkava orase, nii et sellest ei tulnud midagi. ⁸ Osa seemneid langes heale pinnasele, kus nad idanesid ja kasvasid ning andsid saagiks mõni kolmkümmend, mõni kuuskümmend ja mõni sada korda külvatust rohkem. ⁹ Kui teil on kuulmiseks kõrvad, siis kuulake, mida ma teile räägin.“

¹⁰ Kui Jeesus oli omapead, küsisid kaksteist jüngrit ja teised, kes olid koos temaga, mida need võrdlused tähendasid.

¹¹ Ta ütles neile: „Teie saate Jumala riigi mõistatusest aru. Kuid kõrvalseisjatel on ainult lood, ¹² nii et kuigi nad näevad, nad tegelikult ei „näe“, ja kuigi nad kuulevad, nad ei mõista, muidu pöörduksid nad minu poole ja saaksid andeks.“*

¹³ „Kas te ei saa sellest loost aru?“ küsis Jeesus neilt. „Kui ei saa, kuidas te siis kõigist ülejäänud lugudest aru saate?“

¹⁴ Külvaja külvab sõna.† ¹⁵ Seemned rajal, kuhu sõna külvati, kujutavad neid, kes kuulevad sõnumit, kuid siis tuleb kohe Saatan ja võtab ära sõna, mis neisse on külvatud. ¹⁶ Samal kombel kujutab kivine pind, kuhu seemned langesid, neid, kes kuulevad sõna ja võtavad selle kohe röömuga vastu. ¹⁷ Aga kuna neil ei ole päris juuri, jäävad nad püsima ainult veidikeseks ajaks, kuni tulevad probleemid või tagakiusamine, ja siis langevad nad kiiresti. ¹⁸ Ohakate sekka

* **4:12** 4:12. Tsiteeritud Jesaja 6:9–10. † **4:14** 4:14. Sõna ehk sõnum, Jumala Sõna, mida Jeesus tuli tooma (vt ka Johannese 1:1).

külvatu kujutab neid, kes kuulevad sõna, ¹⁹ kuid selle maailma mured, rikkuse ahvatlus ja muud segavad asjaolud lämmatavad sõna kasvu ja see ei kannu vilja. ²⁰ Ent heale pinnasele külvatud seemned kujutavad neid, kes kuulevad sõna, võtavad selle vastu ja kannavad vilja, andes kolmkümmend, kuuskümmend ja sada korda rohkem kui külvati.

²¹ Kes paneb lambi ämbri või voodi alla?“ küsis Jeesus neilt. „Ei, lamp pannakse üles lambijalale. ²² Kõik, mis on varjatud, tuleb ilmsiks ja kõik, mis on salajas, saab avalikuks. ²³ Kui teil on kõrvad kuulmiseks, siis kuulake, mida ma räägin! ²⁴ Pange tähele seda, mida te kuulete,“ ütles ta neile, „sest teile antakse vastavalt sellele, kui palju tahate vastu võtta, mõõt mõõdu eest. ²⁵ Neile, kel juba on arusaamine, antakse rohkem, kuid neilt, kes ei taha teada, võetakse ära seegi vähene arusaamine, mis neil on.

²⁶ Jumala riik on nagu mees, kes külvab põllule seemet,“ ütles Jeesus. ²⁷ „Ta läheb magama ja tõuseb varakult üles ja nii iga päev, kuid ta ei tea, kuidas seeme idaneb ja tärkab. ²⁸ Maa annab saaki iseenesest. Kõigepealt tuleb välja oras, seejärel viljapea ja siis küpse viljaga pea. ²⁹ Kui vili on küps, koristab põllumees selle sirbiga, sest saak on valmis.‡

³⁰ Millega võrrelda Jumala riiki? Missugust näidet kasutada?“ küsis ta. ³¹ „See on nagu sinepiseeme – kõige pisem seeme. ³² Aga kui see maha külvata, siis kasvab sellest taim, mis

‡ 4:29 4:29. Võimalik viide tekstile Joeli 4:13.

on suurem kui teised taimed. Selle oksad on piisavalt suured, nii et linnud saavad seal varjus olla.“

³³ Jeesus kasutas rahvale kõneledes palju selliseid näitlikke lugusid, et nad mõistaksid võimalikult hästi. ³⁴ Õigupoolest kasutas ta avalikult rääkides üksnes jutustusi, kuid omaette olles selgitas ta oma jüngritele kõike.

³⁵ Samal päeval hiljem – õhtul – ütles ta oma jüngritele: „Lähme üle mere teisele poole.“

³⁶ Jätnud rahvahulga maha, läksid jüngrid koos Jeesusega paati. Nende juures oli veel teisigi paate. ³⁷ Peagi hakkas möllama kohutav torm, lained paikusid vastu paati ja löid vett sisse.

³⁸ Jeesus magas ahtris, pea padjale toetatud. Jüngrid äratasid ta kisendades: „Õpetaja, kas sa ei hooli sellest, et me oleme uppumas?“

³⁹ Jeesus ärkas. Ta käskis tuulel vaibuda ja ütles lainetele: „Rahunege! Ärge möllake!“ Tuul vaibus ja vesi jäi täiesti tüüneks. ⁴⁰ „Miks te nii väga kokkusite?§ Kas te ei ole õppinud mind usaldama?“ küsis ta neilt.

⁴¹ Nad olid jahmunud ja ehmunud.* Nad küsisid üksteiselt: „Kes ta ometi on? Isegi tuul ja lained kuuletuvad talle!“

5

¹ Nad jõudsid järve teisele kaldale gerasalaste

§ 4:40 4:40. Siin kasutatud sõna tähistab ka argpükse. * 4:41 4:41. Kuigi tõlgetes tuuakse tavaliselt välja hirmu aspekt, viitab see tekst, et nad olid juba enne kokkunud. Nüüd olid nad hämmastunud ja tundsid juhtunu pärast aukartust, kuid kahtlemata olid nad veel ehmunud.

maa-alale. ² Kui Jeesus astus paadist välja, tuli surnuaialt temale vastu mees, kellel oli kuri vaim. ³ See mees elas haudade vahel ning teda ei olnud enam võimalik kinni siduda, isegi mitte ahelatega. ⁴ Teda oli sageli pandud ahelaisse ja raudadesse, kuid ta rebis ahelad lihtsalt katki ning purustas käe- ja jalarauad tükkideks. Kellelgi ei olnud jõudu, et temast jagu saada. ⁵ Päeval ja ööl kisendas ta haudade vahel ja lähedal asuvates mägedes ning lõikus ennast teravate kividega.

⁶ Nähes Jeesust kaugelt, jooksis ta vastu ja langes tema ees põlvili. ⁷ Ta hüüdis valju häälega: „Mis on sul minuga tegemist, Jeesus, kõigevägevama Jumala Poeg? Vannu Jumala nimel, et sa ei piina mind!“ ⁸ Sest Jeesus oli juba käskinud kurjal vaimul mehest lahkuda.

⁹ Siis küsis Jeesus temalt: „Mis su nimi on?“

„Mu nimi on Leegion, sest meid on palju!“ vastas ta. ¹⁰ Ta anus Jeesust pidevalt, et Jeesus ei saadaks teda kaugele.*

¹¹ Läheduses mäenõlval oli söömas suur seekari. ¹² Kurjad vaimud palusid Jeesust: „Saada meid sigadesse, et saaksime nende sisse minna.“ ¹³ Jeesus lubas neil seda teha. Kurjad vaimud lahkusid mehest ja läksid sigade sisse. Kogu kari – umbes kaks tuhat siga – tormas järsust kaljust alla merre ja uppus. ¹⁴ Seekarjused jooksid minema ning levitasid seda uudis kõikjal linnas ja maal. Rahvas tuli välja vaatama, et näha, mis oli juhtunud. ¹⁵ Kui

* **5:10** 5:10. Sõna-sõnalt „piirkonnast välja.“

nad leidsid Jeesuse, nägid nad meest, kes oli olnud kurjade vaimude võimuses, sealsamas istumas, riietatult ja täie mõistuse juures – sedasama meest, kellel oli olnud leegion kurje vaimu – , ja nad kohkusid! ¹⁶ Siis need, kes olid näinud, mis juhtus mehega, kes oli olnud kurjade vaimude meelevallas, ja sigadega, jutustasid teistele. ¹⁷ Nad hakkasid paluma, et Jeesus nende piirkonnast lahkuks. ¹⁸ Kui Jeesus astus paati, siis mees, kes oli olnud kurjade vaimude võimuses, anus, et võiks temaga kaasa minna. ¹⁹ Aga Jeesus keeldus ja ütles talle: „Mine koju omade juurde ja räägi neile, kui palju Issand on sinu heaks teinud ja kuidas ta sinu peale halastas.“

²⁰ Nii läks see mees oma teed ja hakkas Kümmelinnamaal kuulutama kõigest, mida Jeesus oli tema heaks teinud, ja kõik olid hämmastuses.

²¹ Jeesus läks paadiga jälle tagasi järve teisele kaldale, kus kogunes tema ümber suur rahvahulk. ²² Tema juurde tuli sünagoogi ülem – mees nimega Jairus. Kui ta Jeesust nägi, langes ta tema jalge ette maha ²³ ja palus, öeldes: „Minu tütreke on suremas. Palun tule ja pane oma käed tema peale, et ta võiks terveks saada ja elada.“

²⁴ Niisiis läks Jeesus temaga kaasa. Kogu rahvas järgnes, rüseledes ja tõugeldes. ²⁵ Seal oli üks naine, kes oli kaksteist aastat veritsustõve all kannatanud. ²⁶ Ta oli paljude arstide käe läbi märkimisväärselt kannatanud ning kulutanud ära kõik, mis tal oli. Kuid miski ei olnud

teda aidanud, õigupoolest oli olukord ainult kehvemaks läinud. ²⁷ Ta oli kuulnud Jeesusest, seega tuli ta rahvahulgas tema selja taha ja puudutas tema ülekuube. ²⁸ Ta ütles endale: „Kui ma ainult saan tema kuube puudutada, siis saan ma terveks.“

²⁹ Veritsemine lõppes viivitamatult ja ta tundis, et tema keha on haigusest terveks saanud. ³⁰ Jeesus, kes tajus kohe, et temast läks vägi välja, pöördus rahvahulgas ümber ja küsis: „Kes puudutas mu kuube?“

³¹ Jüngrid vastasid: „Vaata, kuidas rahvas sulle peale tungib. Mis mõttes sa küsid: kes mind puudutas?“

³² Kuid Jeesus vaatas ikkagi ringi, et näha, kes seda tegi. ³³ Naine, kes mõistis, mis temaga oli juhtunud, tuli ja langes tema ette maha ning rääkis talle kogu loo.

³⁴ „Mu tütar, sinu kindel usk minusse tegi sind terveks. Mine rahu. Sa oled oma haigusest täielikult tervenunud,“ ütles Jeesus talle.

³⁵ Sel ajal kui ta veel rääkis, tulid mõned inimesed sünagoogi ülema kodust. „Su tütar on surnud,“ ütlesid nad. „Pole enam vaja Õpetajat tüüdata.“

³⁶ Aga Jeesus ei pööranud nende sõnadele tähelepanu. Ta ütles sünagoogi ülemale: „Ära kardada, usu lihtsalt minusse.“[†] ³⁷ Ta ei võtnud endaga kaasa kedagi, välja arvatud Peetruse, Jaakobuse ja Jaakobuse venna Johannese.

[†] **5:36** 5:36. Mitte otsesõnu „minusse“.

³⁸ Kui nad jõudsid sünagoogi ülema maja juurde, nägi Jeesus segadust ja rahutust, inimesed nutsid ja halisesid. ³⁹ Ta läks sisse ja küsis neilt: „Miks te nutate ja halisete? Tüdrukuke ei ole surnud, vaid lihtsalt magab.“ ⁴⁰ Nad naersid tema üle põlastavalt.

Jeesus käskis kõigil lahkuda. Seejärel läks ta koos lapse isa ja ema ning kolme jüngriga tuppa, kus tüdrukuke lamas. ⁴¹ Tüdruku kätt võttes ütles ta: „Talita kuum“, mis tähendab: „Tüdruk, tõuse üles!“

⁴² Tüdruk, kes oli kaheteistkümneaastane, tõusis kohe üles ja hakkas kõndima. Nad olid juhtunust täielikus jahmatuses. ⁴³ Jeesus keelas neid karmilt, et nad ei räägiks sellest kellelegi, ning käskis tüdrukukesele midagi süüa anda.

6

¹ Jeesus lahkus ja läks koos oma jüngritega koju Naatsaretti. ² Hingamispäeval hakkas ta sünagoogis õpetama ja paljud kuulajaist olid üllatunud.

„Kust ta need mõtted saab?“ küsisid nad. „Mis tarkus on talle antud? Kust ta saab väe imesid teha?“ ³ Kas ta pole mitte see puusepp, Maarja poeg, Jaakobuse, Joosepi, Juuda ja Siimona vend? Kas tema õed ei ela meie juures?“ Nad haavusid ja hülgasid ta.*

⁴ „Prohvetist peetakse lugu kõikjal, välja arvatud tema enda kodulinnas, oma sugulaste ja pere liikmete hulgas,“ ütles Jeesus neile. ⁵ Seepärast ei saanud Jeesus teha seal mingeid

* **6:3** 6:3. Haavumine sisaldab kaudselt mõtet „ja hülgasid ta“.

imetegusid, ta ainult tervendas mõned haiged. ⁶ Ta oli nende usupuuduse tõttu hämmastunud.

Jeesus rändas mööda külasid ja õpetas ringi käies. ⁷ Ta kutsus kokku kaksteist jüngrit ja hakkas neid kahekaupa välja saatma, andes neile meelevalda kurjade vaimude üle. ⁸ Ta ütles, et nad ei võtaks peale jalutuskepi midagi kaasa – ei leiba, kotti ega raha võotaskus. ⁹ Nad võisid kanda sandaale, kuid ei tohtinud lisasärki kaasa võtta.

¹⁰ „Kui teid kutsutakse majja, siis jääge sinna kuni lahkumiseni,“ ütles ta neile. ¹¹ „Kui teid vastu ei võeta ega kuulata, siis puistake lahkudes oma jalgadelt tolmu maha märgiks, et olete nad nende enda hooleks jätnud.“ ¹² Nii nad siis käisid ringi ja käskisid inimestel meelt parandada. ¹³ Nad ajasid välja palju kurje vaime ning tegid õliga võides terveks palju haiged.

¹⁴ Ka kuningas Herodes kuulis Jeesusest, kuna ta oli tuntuks saanud. Mõned ütlesid: „See on surnuist ülestõusnud Ristija Johannes. Sell-epärast tal on nii imelised võimed.“ ¹⁵ Teised ütlesid: „See on Eelija.“ Veel mõned ütlesid: „Ta on prohvet, nagu üks mineviku prohvetitest.“

¹⁶ Aga kui Herodes sellest kuulis, ütles ta: „See on Johannes, kellel ma pea maha võtsin! Ta on surnuist üles tõusnud!“ ¹⁷ Sest Herodes oli andnud korralduse Johannes vahistada ja vangi panna oma venna Filippuse naise Heroodiase pärast, kellega Herodes oli abiellunud.

† **6:11** 6:11. Sõna-sõnalt „tunnistuseks neile“. Selle paiga tolmu jalgadelt maha puistamine pidi näitama, et nad jätaavad nad täielikult maha.

18 Johannes oli Heroodesele öelnud: „Oma venna naisega abiellumine on seaduse vastu.“

19 Seepärast pidas Heroodias Johannese vastu vimma ja tahtis teda tappa, kuid tal ei olnud võimalik seda korraldada, 20 sest Heroodes teadis, et Johannes on püha mees, kes tegi seda, mis on õige. Heroodes kaitses Johannest ja kuigi Johannese sõnad häirisid teda väga, oli ta ikkagi hea meelega kuulanud, mis Johannesel öelda oli.

21 Heroodiase võimalus tuli Heroodese sünnipäeval. Heroodes korraldas suure peo ülikutele, sõjapealikutele ja Galilea tähtsatele juhtidele. 22 Heroodiase tütar tuli sisse ja tantsis neile. Tema esinemine rõõmustas Heroodest ja teisi, kes temaga peol olid, nii väga, et ta ütles neiule: 23 „Palu mult ükskõik mida ja ma annan selle sulle.“ Ta kinnitas oma lubadust vandega: „Ma annan sulle kas või pool oma kuningriigist.“

24 Neiu läks välja ja küsis oma ema käest: „Mida ma peaksin paluma?“

„Ristija Johannese pead,“ vastas ema.

25 Tüdruk kiirustas sisse tagasi ja ütles kuningale: „Ma tahan, et sa annaksid mulle kohe Ristija Johannese pea kandikul.“

26 Kuningas oli vapustatud, aga kuna ta oli oma külaliste ees vande andnud, ei tahtnud ta palvest keelduda. 27 Seega saatis ta kohe timuka Johannese pead tooma. Pärast seda, kui timukas oli vanglas Johannesel pea maha võtnud, 28 tõi ta pea kandikul kohale ja andis selle tüdrukule ning tüdruk andis selle emale. 29 Kui Johannese jüngrid juhtunust kuulsid, tulid nad ja viisid tema keha hauakambrisse.

³⁰ Apostlid tulid tagasi[‡] ja kogunesid Jeesuse ümber. Nad rääkisid talle kõigest, mida nad olid teinud ja õpetanud.

³¹ „Tulge minuga, oleme omapead. Lähme vaiksesse kohta ja puhkame veidi,“ ütles Jeesus neile, sest tulijaid ja minejaid oli nii palju, et neil ei olnud isegi aega süüa. ³² Nii läksid nad paadiga vaiksesse kohta, et omapead olla.

³³ Aga rahvas nägi neid lahkumas ja tundis nad ära. Seega jooksis rahvas kõigist ümbruskonna linnadesse ette ja jõudis enne neid kohale. ³⁴ Kui Jeesus paadist välja tuli ja suurt rahvahulka nägi, tundis ta neile kaasa, sest nad olid nagu karjaseta lambad. Nii hakkas ta neile paljudest asjadest õpetama.

³⁵ Päev kaldus õhtusse ning jüngrid tulid Jeesuse juurde ja ütlesid talle: „Me oleme küladest kaugel ja aeg on juba hiline. ³⁶ Sa peaks rahvale ütlema, et nad lähöksid ja ostaksid küladest ja maakoha elanikelt endale midagi süüa.“

³⁷ Ent Jeesus vastas: „Andke teie neile midagi süüa.“

„Mida? Kõigile neile inimestele leiva ostmiseks oleks meil vaja rohkem kui kuue kuu palka,§“ vastasid jüngrid.

³⁸ „Kui palju leiba teil siis on?“ küsis Jeesus. „Minge ja vaadake.“

Nad läksid ja uurisid ning ütlesid talle: „Viis leiba ja paar kala.“

[‡] **6:30** 6:30. Ringkäigult küladesse, kus nad head sõnumit kuulutasid. § **6:37** 6:37. Sõna-sõnalt „200 teenarit“.

³⁹ Jeesus käskis kõigil rühmade kaupa rohelisele murule maha istuda. ⁴⁰ Nad istusid sajastes ja viiekümnestes rühmades. ⁴¹ Seejärel võttis Jeesus viis leiba ja kaks kala. Taeva poole vaadates õnnistas ta toitu ja murdis leiva tükkideks. Siis andis ta leiva jüngritele, et nad annaksid rahvale, ning jagas neile kõigile ka kala. ⁴² Kõik sõid, kuni kõht sai täis. ⁴³ Siis kogusid nad leiba ja kala jäägid kokku – kaksteist korvitäit. ⁴⁴ Toidust sai söönuks viis tuhat meest ja nende perekonnad.

⁴⁵ Kohe pärast seda käskis Jeesus jüngritel minna tagasi paati. Nad pidid suunduma järve teisel kaldal asuvasse Betsaidasse, Jeesus saatis sel ajal rahva laiali. ⁴⁶ Kui ta oli inimestega hüvasti jätnud, läks ta üles mägedesse palvetama.

⁴⁷ Hiljem samal õhtul oli paat keset järve, sel ajal kui Jeesus oli veel üksinda maal. ⁴⁸ Ta nägi, kuidas lained paati hüpitasi, kui nad tugevalt aerutasid, sest tuul puhus vastu. Varahommikustel tundidel tuli Jeesus nende juurde vett pidi kõndides. Ta oleks võinud neist mööda minna, ⁴⁹ aga kui nad nägid teda vett pidi kõndimas, pidasid nad teda lummutiseks. Nad karjusid, ⁵⁰ sest nad kõik nägid teda ja olid väga kohkunud.

Jeesus ütles neile kohe: „Ärge kartke, see olen mina! Ärge kohkuge!“ ⁵¹ Ta läks nende juurde ja ronis paati ning tuul vaibus. Nad olid täiesti rabatud, ⁵² sest nad ei olnud oma kangekaelse, põikpäise hoiaku tõttu toidu jagamise ime tähendust mõistnud.

⁵³ Pärast mere ületamist jõudsid nad Genneesaretti ja panid paadi ankrusse. ⁵⁴ Kui nad välja ronisid, tundsid inimesed otsekohe Jeesuse ära. ⁵⁵ Nad jooksid kogu piirkonda laiali, et tuua kõik haiged mattidel sinna, kus nad olid kuulnud Jeesuse olevat. ⁵⁶ Kuhu iganes Jeesus läks – külladesse, linnadesse või maapiirkonda –, toodi haiged turuplatsidele ja paluti, et Jeesus laseks haigetel kas või oma rõivaserva puudutada. Kõik, kes teda puudutasid, said terveks.

7

¹ Variserid ja vaimulikud juhid, kes olid tulnud Jeruusalemmast alla, et Jeesusega kohtuda, ² märkasid, et mõned tema jüngritest sõid „ebapuhaste“ (pesemata) kätega. ³ (Variserid ja ükski juut ei söö enne, kui on oma esivanemate traditsiooni järgides käsi pesnud. ⁴ Samuti ei söö nad turult tulles enne, kui on pesnud. Nad järgivad veel paljusid muidki rituaale, näiteks kruuside, kannude ja kastrulite pesemine.)*

⁵ Nii küsisid variserid ja vaimulikud juhid Jeesuselt: „Miks ei järgi sinu jüngrid meie esivanemate traditsiooni? Nad söövad toitu† ebapuhaste kätega.“

⁶ Jeesus vastas: „Jesajal oli teie, silmakirjatsejate, suhtes õigus, kui ta ütles: „See rahvas ütleb, et austab mind, kuid oma mõtetes on nad minust kaugel. ⁷ Nende jumalateenistusel ei ole mingit mõtet, sest see, mida nad doktriinidena

* **7:4** 7:4. Kuigi see on hügieeniks vajalik, oli siin fookus sellel, et kõik saaks kindlasti tseremoniaalselt puhtaks. † **7:5** 7:5. Sõna-sõnalt „leiba“.

õpetavad, on üksnes inimeste reeglid.“[‡] 8 Te eirate Jumala seadust ja järgite selle asemel hoolikalt hoopis inimeste traditsioone,“ rääkis ta neile.

9 „Kui osavalt te jätate Jumala seaduse kõrvale, et saaksite vääramatult kinni pidada oma traditsioonidest! 10 Mooses ütles: „Austa oma isa ja ema“ ja „Kes iganes oma isa või ema neab, peab surema“.§ 11 Aga teie ütlete, et kui keegi ütleb oma isale või emale: „Kõik, mille sa oleks võinud minult saada, on nüüd korban,“ (see tähendab Jumalale pühendatud), 12 siis ei luba te tal enam edaspidi oma ema ja isa heaks midagi teha. 13 Selle traditsiooni kaudu, mida te edasi annate, teete Jumala sõna tühiseks ja kehtetuks. Te teete veel palju selliseid asju.“

14 Jeesus kutsus rahva jälle enda juurde ja ütles neile: „Palun kuulake mind ja saage aru. 15 Ebapuhtaks ei tee see, mis on väljas ja läheb sisse. Ebapuhtaks teeb see, mis tuleb välja.“ 16 *

17 Siis läks Jeesus sisse, et rahvahulga eest pääseda, ja tema jüngrid küsisid talt selle illus-tratsiooni kohta.

18 „Kas ka teie ei saa aru?“ küsis ta neilt. „Kas te ei mõista, et see, mida te sööte, ei tee teid ebapuhtaks? 19 See ei lähe teie mõistusesse, vaid kõhtu ja väljub siis ihust. Nii on kogu toit tseremoniaalselt puhas.†

[‡] 7:7 7:7. Tsiteeritud Jesaja 29:13. § 7:10 7:10. Tsiteeritud 2. Moosese 20:12 ja 2. Moosese 21:17. * 7:16 7:16. Kõige varasemates käsikirjades ei ole salmi 16. † 7:19 7:19. Mõned õpetlased arvavad, et see lause on hiljem lisatud.

²⁰ Eba puhtaks teeb see, mis teist välja tuleb.

²¹ Seestpoolt, inimese mõistusest, tulevad kurjad mõtted: seksuaalne ebamoraalsus, vargused, mõrvad, abielurikkumine, ²² ahnus, õelus, valelikkus, sündsusetus, kadedus, laim, uhkus, hoolimatus – ²³ kõik need pahed tulevad seestpoolt ja rüvetavad inimese.“

²⁴ Siis Jeesus lahkus ja läks Tüürose piirkonda. Ta ei tahtnud, et keegi teaks, et ta seal viibib, kuid ta ei suutnud seda saladuses hoida. ²⁵ Kui naine, kelle väikesel tütrel oli kuri vaim, kuulis Jeesusest, tuli ta kohe ja langes Jeesuse jalgade ette. ²⁶ See naine oli kreeklanna, sündinud Sürofoiniikias. Ta palus, et Jeesus ajaks tema tütrest kurja vaimu välja.

²⁷ „Kõigepealt peavad lapsed saama kõhu täis süüa,“ vastas Jeesus. „Ei ole õige võtta laste toit ja visata see koertele.“[‡]

²⁸ „Õige, isand,“ kostis naine, „aga isegi koerad laua all söövad lastest järelejäänud raasukesti.“

²⁹ Jeesus ütles talle: „Tänu sellisele vastusele võid sa minna – kuri vaim on su tütrest lahkunud.“ ³⁰ Naine läks koju ja leidis lapse voodis lamamas, kuri vaim aga oli ära läinud.

³¹ Tüürose piirkonnast lahkudes läks Jeesus läbi Siidoni ja seejärel Galilea mere äärde ja Kümmelinnamaale. ³² Seal toodi tema juurde kurt mees, kes ei suutnud ka korralikult rääkida. Toojad palusid Jeesusel meest oma käega puudutada ja ta terveks teha. ³³ Kui Jeesus oli mehe rahvast eemale viinud, pani ta oma sõrmed kurdi mehe kõrvadesse. Seejärel

[‡] 7:27 7:27. Või kutsikatele.

puudutas ta mehe keelt süljega. ³⁴ Jeesus vaatas üles taevasse ja ütles ohates: „Effata,“[§] mis tähendab: „Avane!“ ³⁵ Mehe kõrvad avanesid, tema kõnehäire oli kadunud ja ta hakkas korralikult rääkima. ³⁶ Jeesus keelas rangelt sellest kellelegi rääkida, aga mida enam ta keelas, seda rohkem uudis levis. ³⁷ Rahvas oli äärmiselt hämmastunud ja ütles: „Kõik, mida ta teeb, on imestusväärne. Ta paneb isegi kurdid kuulma ja tummad rääkima.“

8

¹ Umbes sel ajal oli seal suur rahvahulk, kellel ei olnud midagi süüa. Jeesus kutsus jüngrid enda juurde ja ütles neile: ² „Mul on rahvast kahju, sest nad on minu juures olnud juba kolm päeva ja neil ei ole midagi süüa. ³ Kui saadan nad ilma toiduta koju, nõrkevad nad teel ära. Mõned on väga kaugelt tulnud.“

⁴ „Kust võiks siin tühermaal leida piisavalt leiba, et neid kõiki toita?“ küsisid jüngrid.

⁵ „Mitu leiba teil on?“ küsis Jeesus.

„Seitse,“ vastasid nad.

⁶ Jeesus käskis rahval maha istuda. Seejärel võttis ta seitse leiba ja tänas. Ta murdis leiba ja andis tükid jüngritele, et nemad rahvale annaksid. ⁷ Neil olid ka mõned kalad. Kui Jeesus oli neid õnnistanud, ütles ta: „Võtke ja jagage ka need.“

⁸ Rahvas sõi, kuni kõht sai täis, ja siis koguti kokku seitse korvitäit jääke. ⁹ Seal oli neli

§ 7:34 7:34. See on arameakeelne sõna, mis tähendab „põhjus avanemiseks“.

tuhat inimest. Kui Jeesus oli rahva ära saatnud, ¹⁰ astus ta koos jüngritega paati ja läks Dalmanuuta piirkonda.

¹¹ Variserid tulid sinna ja hakkasid temaga vaidlema; nad tahtsid, et ta annaks neile imelise märgi taevast, et end neile tõestada. ¹² Jeesus ohkas sügavalt ja küsis: „Miks tahate teie, rahvas,* märki? Ma räägin teile tõtt: ma ei anna teile märki.“

¹³ Nii jättis ta nad maha, astus paati ja läks üle järve. ¹⁴ Kuid jüngrid olid unustanud leiba kaasa võtta. Kõik, mis neil paadis oli, oli üks leib.

¹⁵ „Ettevaatust, hoiduge variseride ja Heroodese juuretise eest!“ hoiatas ta neid.

¹⁶ „Ta ütleb seda sellepärast, et meil ei ole leiba,“ järeldasid jüngrid.

¹⁷ Jeesus teadis, mida nad räägivad, ja ütles: „Miks te räägite, et teil ei ole leiba? Kas te ikka veel ei mõtle ega saa aru? Kas olete oma mõistuse sulgenud?† ¹⁸ Teil on silmad, et näha, eks ole? Ja kõrvad, et kuulda?‡ ¹⁹ Kas teil ei ole meeles see, kui ma jagasin viis leiba viiele tuhandele? Mitu korvitäit jääke te kokku korjasite?“

„Kaksteist,“ vastasid nad.

²⁰ „Ja seitse leiba jagasin neljale tuhandele. Mitu korvitäit jääke te kokku korjasite?“

„Seitse,“ vastasid nad.

²¹ „Kas te ei saa ikka veel aru?“ küsis ta neilt.

* **8:12** 8:12. Sõna-sõnalt „see põlvkond“. † **8:17** 8:17. Sõna-sõnalt „Kas olete oma südame kõvaks teinud?“ ‡ **8:18** 8:18. Vana Testamendi väljend, vt 5. Moosese 29:3, Jesaja 42:20, Jeremija 5:21 ja Hesekieli 12:2.

²² Nad läksid Betsaidasse, kus Jeesuse juurde toodi pime mees. Toojad palusid, et Jeesus puudutaks teda ja tervendaks ta. ²³ Jeesus võttis pimedamehe kae kõrvale ja viis ta külast välja. Jeesus sülitas mehe silmadele ja puudutas teda kätega.

Seejärel küsis Jeesus temalt: „Kas sa näed midagi?“

²⁴ Mees vaatas ringi ja ütles: „Ma näen inimesi, aga nad paistavad nagu kõndivad puud.“

²⁵ Nii puudutas Jeesus veel kord mehe silmi. Nüüd nägi ta korralikult – ta oli tervendatud ja nägemine oli selge. ²⁶ Jeesus saatis mehe koju ja ütles talle: „Ära mine tagasi läbi küla.“ §

²⁷ Jeesus ja tema jüngrid lahkusid, et minna Filippuse Kaisarea külladesse. Teel küsis ta oma jüngritelt: „Mida inimesed ütlevad selle kohta, kes ma olen?“

²⁸ „Mõned ütlevad, et Ristija Johannes, mõned, et Eelija, teised ütlevad, et üks prohvetitest,“ vastasid nad.

²⁹ „Aga kes ma teie arvates olen?“ küsis ta neilt.

„Sina oled Messias!“ vastas Peetrus.

³⁰ Jeesus hoiatas neid, et nad ei räägiks temast kellelegi.

³¹ Siis hakkas Jeesus neile selgitama, et inimese Poeg peab palju kannatama ning et vane mad, ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad hülgavad ta. Ta tapetakse, kuid ta tõuseb kolme päeva pärast surnuist üles. ³² Jeesus selgitas

§ 8:26 8:26. Teisisõnu: ära levita uudist sellest, mis juhtus.

seda neile väga selgelt, kuid Peetrus viis Jeesuse kõrvale ja hakkas teda räägitu pärast noomima.

³³ Jeesus pöördus ümber ja jüngreid vaadates noomis Peetrust: „Tagane minust, saatan,“ ütles ta. „Sa ei mõtle nii, nagu mõtleb Jumal, vaid nagu inimesed.“

³⁴ Jeesus kutsus rahva ja oma jüngrid enda juurde ja rääkis neile: „Kui te tahate minu järgi käia, siis peate iseendast loobuma, võtma oma risti ja mind järgima. ³⁵ Kui tahate oma elu säästa, siis kaotate selle, aga kui kaotate oma elu minu ja hea sõnumi pärast, siis säästate selle.

³⁶ Mis kasu on teil sellest, kui saavutate kogu maailmas kõik, kuid kaotate oma elu? ³⁷ Mida annaksite vahetuskaubaks oma elu eest? ³⁸ Kui te häbenete tunnistada* mind ja seda, mida ma selle ustavusetu ja patuse rahva† ees räägin, siis häbeneb inimese Poeg tunnistada teid, kui ta tuleb oma Isa hiilguses koos pühade inglitega.“

9

¹ Jeesus ütles neile: „Ma ütlen teile tõtt: mõni neist, kes siin seisab, ei sure enne, kui näeb Jumala riigi võimsat tulekut.“

² Kuue päeva pärast võttis Jeesus Peetruse, Jaakobuse ja Johannese endaga kaasa ja viis nad kõrgele mäele, et omaette olla. Tema välimus muutus täiesti. ³ Tema riided särasid erevalgelt, valgemalt, kui keegi maa peal suudab riidet pleegitada. ⁴ Siis ilmusid nende ette ka Eelija ja Mooses ning vestlesid Jeesusega.

* **8:38** 8:38. „Häbenete tunnistada mind“ või „te ei seisa minu eest“. † **8:38** 8:38. Sõna-sõnalt „põlvkond“.

⁵ Peetrus hakkas rääkima ja ütles: „Rabi, meil on siin nii hea olla! Peaksime varjualused tegema – ühe sinule, ühe Moosesele ja ühe Eelijale.“ ⁶ (Tegelikult ei teadnud ta, mida öelda, sest nad kõik olid väga kohkunud!)

⁷ Siis kattis* neid pilv ja pilvest kostis hääl, mis ütles: „See on minu Poeg, keda ma armastan. Kuulake teda!“

⁸ Seejärel, kui nad jälgisid, ei olnud järsku enam kedagi. Ainult Jeesus oli nendega koos.

⁹ Kui nad mäe otsast alla tulid, ütles Jeesus, et nad ei räägiks nähtust mitte kellelegi enne, kui nad on näinud inimese Poja surnuist üles tõusvat. ¹⁰ Nad jätsid selle enda teada, kuid nad vaidlesid omavahel, mida tähendas surnuist üles tõusmine.

¹¹ „Miks väidavad vaimulikud õpetajad, et kõigepealt peab tulema Eelija?“ küsisid nad tema käest.

¹² „Tõsi on, et Eelija tuleb kõigepealt, et kõik ette valmistada,“ vastas Jeesus. „Aga miks siis öeldakse Pühakirjas, et inimese Poeg peab nii palju kannatama ja teda põlatakse? ¹³ Aga ma ütlen teile, et Eelija on tulnud ja nad ahistasid teda, kuidas tahtsid, just nad Pühakiri ette kuulutas.“

¹⁴ Kui nad teiste jüngrite juurde tagasi jõudsid, nägid nad, et nende ümber oli suur rahvahulk ja mõned vaimulikud õpetajad vaidlesid nendega.

¹⁵ Kohe kui rahvas Jeesust nägi, haaras neid täielik aukartus ja nad jooksid teda tervitama.

* **9:7** 9:7. Või „varjas“.

16 „Mille üle te nendega vaidlete?“ küsis Jeesus neilt.

17 Üks inimene rahva seast vastas: „Rabi, ma tõin oma poja sinu juurde. Tal on kuri vaim, kes ei lase tal rääkida. 18 Kui vaim ta enda võimusesse haarab, heidab ta tema maha, nii et ta ajab suust vahtu välja, kiristab hambaid ja jääb kangeks. Palusin su jüngritel kurja vaimu temast välja ajada, aga nad ei suutnud seda teha.“

19 „Sina uskmatu rahvas!“ vastas Jeesus. „Kui kaua ma pean siin teie keskel olema? Kui kaua ma pean teid taluma? Tooge ta siia minu juurde!“

20 Niisiis tõid nad ta Jeesuse juurde. Kui kuri vaim nägi Jeesust, heitis ta poisi kohe krampides maha, kus poiss keerles ja ajas suust vahtu välja.

21 „Kui kaua tal see juba on?“ küsis Jeesus poisi isalt.

„Väikesest peale,“ vastas isa. 22 „Vaim heidab ta sageli tulle, et teda surnuks põletada, või vette, et teda ära uputada. Palun halasta meie peale ja aita, kui sa suudad.“

23 „Miks sa ütled† „kui sa suudad?““ vastas Jeesus. „Kes usub, selle päralt on kõik vägi!“

24 „Ma usun sinusse,“ hüüdis mees kohe. „Aita, et ma ei oleks uskmatu.“

25 Jeesus, nähes, et rahvahulk läheneb,‡ käskis kurja vaimu: „Sina, vaim, kes teed inimese

† 9:23 9:23. Mitte otsesõnu. Jeesus küsis, miks mees ütles talle „kui sa suudad“, mis väljendas kahtlust selle suhtes, mida Jeesus suudab teha. ‡ 9:25 9:25. Või „oli kokku jooksmas“. Seda sõna kasutatakse Uues Testamendis ainult ühe korra.

kurdiks ja tummaks: ma käsin sul tulla temast välja ja mitte kunagi enam tagasi tulla.“

²⁶ Vaim karjatas ja heitis poisi rasketes krampides maha. Siis tuli vaim poisist välja ja poiss jäi temast maha nagu surnu, nii et paljud arvasid, et ta on surnud.

²⁷ Kuid Jeesus võttis poisil käest ja aitas ta üles ning poiss tõusis püsti.

²⁸ Hiljem, kui Jeesus oli läinud majja sisse, küsisid jüngrid temalt omaette olles: „Miks meie ei suutnud kurja vaimu välja ajada?“

²⁹ „Seda sugu ei saa muidu välja ajada kui vaid palvega,“ ütles Jeesus neile.

³⁰ Nad lahkusid ja läksid läbi Galilea. Jeesus ei tahtnud, et keegi teaks, kus ta on, ³¹ sest ta õpetas oma jüngreid. § „Inimese Poeg reedetakse ja antakse ametivõimude kätte,“ rääkis ta neile. „Ta tapetakse, kuid kolme päeva pärast tõuseb ta jälle surnuist üles.“ ³² Nad ei saanud aru, mida see tähendas, ning nad olid liiga hirmul, et temalt selle kohta küsida.

³³ Nad jõudsid Kapernauma ja kui nad olid majas, kus nad peatusid, küsis Jeesus neilt: „Millest te tee peal rääkisite?“ ³⁴ Aga nad ei öelnud midagi, sest nad olid vaielnud selle üle, kes on kõige tähtsam.

³⁵ Jeesus istus maha ja kutsus kaksteist jüngrit kokku. „Kui keegi tahab olla esimene, peab ta olema viimane, kõigi teiste teenija,“ rääkis ta neile. ³⁶ Ta võttis väikese lapse ja pani lapse nende keskele seisma. Siis võttis ta lapse sülle

§ 9:31 9:31. Teisisõnu, ta soovis võtta aega, et oma jüngreid õpetada.

ja kallistas teda ning ütles jüngritele: ³⁷ „Kes iganes võtab sellise lapse minu nimel vastu, võtab vastu mind, ja kes võtab vastu minu, ei võta vastu mind, vaid selle, kes minu on läkitanud.“

³⁸ Johannes ütles Jeesusele: „Rabi, me nägime kedagi sinu nimel kurje vaime välja ajamas. Üritasime teda takistada, sest ta ei ole meie hulgast.“

³⁹ „Ärge takistage teda,“ vastas Jeesus. „Sest mitte keegi, kes teeb minu nimel imetegusid, ei saa samal ajal mind needa. ⁴⁰ Kes ei ole meie vastu, on meie poolt. ⁴¹ Kes iganes annab karikatäie vett minu nimel, sest te kuulute Kristusele, ei jää oma tasust ilma, uskuge mind.

⁴² Aga kui keegi sunnib ühe neist väikestest, kes minusse usub, patustama, siis oleks talle parem, kui talle seotaks suur veskikivi kaela ja ta heidetaks merre. ⁴³ Kui su käsi sunnib sind patustama, lõika ta maha! Parem on minna vigasena igavesse ellu kui jõuda mõlema käega Gehennasse*, tulle, mida ei saa kustutada. ⁴⁴ † ⁴⁵ Kui su jalg sunnib sind patustama, lõika ta maha! Parem on minna lombakana igavesse ellu kui jõuda kahel jalal Gehennasse. ⁴⁶ ‡ ⁴⁷ Kui su silm paneb sind patustama, õngitse ta välja!

* **9:43** 9:43. Siin kasutatud sõna on „Gehenna“, vahel on tõlgitud seda põrguks või põrgutuleks. Gehenna oli paik väljaspool Jeruusalemma, kus süüdati lõkketuled, et praht põletamisega ära hävitada. Põrgu mõiste on pärit põhjamaade ja anglo-saksi mütoloogiast ega anna siin tähendust adekvaatselt edasi. † **9:44** 9:44. Salmi 44 ei ole varajastes käsikirjades. ‡ **9:46** 9:46. Salmi 46 ei ole varajastes käsikirjades.

Parem on minna ainult ühe silmaga Jumala riiki, kui lasta end mõlema silmaga Gehennasse heita, ⁴⁸ kus uss ei sure ja tuli ei kustu. ⁴⁹ Kõiki „soolatakse“ tulega. ⁵⁰ Sool on hea, aga kui see kaotab oma maitse, kuidas saab see jälle soolaseks? Te peate olema nagu sool ning elama üksteisega rahu.“

10

¹ Jeesus lahkus Kapernaumast ning läks Juddamaale ja teisele poole Jordanit. Taas kogunes rahvas tema juurde ja ta õpetas neid nagu alati. ² Mõned variserid tulid tema juurde. Nad üritasid teda proovile panna küsimusega: „Kas lahutus on seaduspärane?“

³ „Mida Mooses käskis teha?“ küsis ta vastuseks.

⁴ „Mooses lubas mehel kirjutada lahutustunnistuse ja naise minema saata,“* vastasid nad.

⁵ Siis ütles Jeesus neile: „Mooses kirjutab selle määruse teile teie kõva südame tõttu.

⁶ Kuid alguses, loomisel, tegi Jumal meessoost ja naissoost inimese. ⁷ Sellepärast jätab mees maha oma isa ja ema ning ühineb abielus oma naisega ⁸ ja neist kahest saab üks ihu. Nad ei ole enam kaks, vaid üks.† ⁹ Ärgu keegi lahutagu seda, mille Jumal on ühendanud.“

¹⁰ Kui nad olid tagasi majas, hakkasid jüngrid talle selle kohta küsimusi esitama.

¹¹ „Iga mees, kes lahutab oma naisest ja abielu uuesti, rikub abielu oma naisega,“ rääkis ta

* **10:4** 10:4. Vt 5. Moosese 24:1. † **10:8** 10:8. Vt 1. Moosese 2:24.

neile. ¹² „Ja kui naine lahutab oma mehest ja abiellub uuesti, rikub ta abielu.“

¹³ Mõned tõid oma lapsed Jeesuse juurde, et ta saaks neid õnnistada, kuid jüngrid käskisid neil ära minna ning lapsed Jeesusest eemal hoida.

¹⁴ Aga kui Jeesus nägi, mida nad teevad, sai ta väga pahaseks ja ütles neile: „Laske lastel minu juurde tulla! Ärge takistage neid, sest Jumala riik kuulub sellistele, kes on nagu need lapsed.“

¹⁵ Ma räägin teile tõtt: igaüks, kes ei võta Jumala riiki vastu nagu laps, ei saa sinna sisse.“ ¹⁶ Ta kallistas lapsi, pani oma käed nende peale ja õnnistas neid.

¹⁷ Kui Jeesus asutas end teele,‡ tuli üks mees jooksupärgi ja põlvitas Jeesuse ette maha. „Hea õpetaja, mida ma peaksin tegema, et ma kindlasti igavese elu saaksin?“ küsis ta.

¹⁸ „Miks sa nimetad mind heaks?“ küsis Jeesus temalt. „Keegi peale Jumala ei ole hea.“ ¹⁹ Sa tead käsked: sa ei tohi tappa, sa ei tohi abielu rikkuda, sa ei tohi varastada, sa ei tohi anda valetunnistust, sa ei tohi petta, sa pead oma isa ja ema austama ...“§

²⁰ „Õpetaja,“ vastas mees, „kõiki neid käsked olen ma täitnud lapsest saadik.“

²¹ Jeesus vaatas teda armastusega ja ütles: „Sul on puudu ainult üks asi. Mine ja müü ära kõik, mis sul on, ja anna raha vaestele ning sul on varandus taevas. Siis tule ja järgi mind.“

‡ **10:17** 10:17. Jeruusalemma poole, vt 11:1. § **10:19** 10:19. Tsiteeritud 2. Moosese 20:12–16 või 5. Moosese 5:16–20.

²² Selle peale vajus mees näost ära ja lahkus väga kurvalt, sest ta oli väga jõukas.

²³ Jeesus vaatas ringi ja ütles oma jüngritele: „Jõukad inimesed saavad Jumala riiki ainult suurte raskustega!“

²⁴ Jüngrid olid sellest vapustatud. Kuid Jeesus jätkas: „Mu sõbrad, Jumala riiki on raske pääseda. ²⁵ Lihtsam on kaamelil minna läbi nõelasilma kui rikkal Jumala riiki saada.“

²⁶ Jüngrid olid veelgi suuremas segaduses. „Kes siis üldse maa peal päästetud saab?“ küsisid nad üksteiselt.

²⁷ Neile otsa vaadates vastas Jeesus: „Inimlikust vaatenurgast on see võimatu, aga mitte Jumala jaoks. Jumalal on kõik võimalik.“

²⁸ Peetrus hakkas rääkima: „Me oleme kõik maha jätnud, et sind järgida ...“

²⁹ „Ma räägin teile tõtt,“ vastas Jeesus, „igauks, kes on minu ja hea sõnumi pärast maha jätnud oma kodu või vennad või õed või ema või isa või lapsed või maa, ³⁰ saab omal ajal vastu sada korda rohkem kodusid ja vendi ja õdesid ja lapsi ja maid, aga ka rohkem tagakiusamist. Tulevases maailmas saavad nad igavese elu. ³¹ Ent paljudest esimestest saavad viimased ja viimastest esimesed.“

³² Nad jätkasid oma teed Jeruusalemma poole ja Jeesus kõndis ees. Jüngrid olid ärevad ja teised järelkäijad hirmul. Nii võttis Jeesus jüngrid kõrvale ja hakkas neile selgitama, mis pidi temaga juhtuma. ³³ „Me lähme Jeruusalemma,“ rääkis ta neile, „ja inimese Poeg antakse ülempreestrite ja vaimulike õpetajate

kätte. Nad mõistavad ta surma ning annavad võõramaalaste kätte.* ³⁴ Nad pilkavad teda, sülitavad tema peale, piitsutavad teda ja tapavad ta. Kuid kolme päeva pärast tõuseb ta jälle surnuist üles.“

³⁵ Jaakobus ja Johannes, Sebedeuse pojad, tulid tema juurde.

„Õpetaja,“ ütlesid nad, „me tahame, et sa teeksid meile seda, mida me sinult palume.“

³⁶ „Mida te siis tahate, et ma teile teeksin?“ vastas Jeesus.

³⁷ „Kui sa võidad ja istud oma troonile,† siis hoolitse selle eest, et meie istuksime sinu kõrval, üks paremal, teine vasakul pool,“ ütlesid nad talle.

³⁸ „Te ei tea, mida te palute,“ vastas Jeesus. „Kas te suudate juua karikast, millest mina joon? Kas te suudate saada ristitud valuristimisega, mida mina kannatan?“

³⁹ „Jah, me suudame,“ kostsid nad.

„Te joote sellest karikast, millest mina joon, ja teid ristitakse sama ristimisega millega mind,“ ütles Jeesus neile, ⁴⁰ „aga minu määrata ei ole, kes istub minu paremal või vasakul pool. Need kohad on reserveeritud neile, kelle jaoks need on valmistatud.“

⁴¹ Kui ülejäänud kümme jüngrit sellest kuulsid, olid nad Jaakobuse ja Johannese peale pahased. ⁴² Jeesus kutsus jüngrid kokku ja rääkis neile: „Te mõistate, et need, kellel on võim rahvaste üle, rõhuvad oma rahvast. Valitsejad

* **10:33** 10:33. Selles kontekstis mõeldakse roomlasi. † **10:37** 10:37. Mitte otsesõnu.

käituvad nagu türannid. ⁴³ Aga teiega ei ole nõnda. Igaüks teist, kes tahab olla valitseja, peab olema teie teenija, ⁴⁴ ja igaüks, kes tahab olla esimeste hulgas, peab olema teie kõigi ori. ⁴⁵ Sest isegi inimese Poeg ei tulnud selleks, et lasta ennast teenida, vaid ise teenima ja andma oma elu lunarahaks paljude eest.“

⁴⁶ Jeesus ja tema jüngrid läksid läbi Jeeriko ning kui nad olid linnast suure rahvahulga saatel lahkumas, istus tee ääres pime kerjus Bartimeus[‡]. ⁴⁷ Kui ta kuulis, et see oli Jeesus Naatsaretist, hakkas ta hüüdma: „Jeesus, Taaveti poeg, halasta mu peale!“ ⁴⁸ Paljud käskisid tal vait olla, aga selle peale hakkas ta veel rohkem hüüdma: „Jeesus, Taaveti poeg, halasta mu peale!“

⁴⁹ Jeesus peatus ja ütles: „Öelge talle, et ta tuleks siia.“ Nii kutsuti ta kohale sõnadega: „Hea uudis!§ Tõuse üles, ta kutsub sind.“ ⁵⁰ Bartimeus hüppas püsti, viskas kuue maha ja tormas Jeesuse poole.

⁵¹ „Mida sa tahad, et ma sinu heaks teeksin?“ küsis Jeesus talt.

„Õpetaja,“ vastas ta Jeesusele, „ma tahan näha!“

⁵² „Võid minna. Sinu usk minusse on su tervendanud*.“ Kohe suutis Bartimeus näha ja järgis Jeesust tema teel.

‡ **10:46** 10:46. Markus lisab oma mittejuutidest lugejatele märkuse, et Bartimeus tähendab „Timeuse poeg“. § **10:49**

10:49. Sõna-sõnalt „ole julge“. * **10:52** 10:52. Või „päästnud“. Sõna võib tähendada mõlemat, nii „tervendanud“ kui ka „päästnud“.

11

¹ Kui nad lähenesid Jeruusalemmale ning olid Betfage ja Betaania lähedal Õlimäe kõrval, saatis Jeesus oma jüngritest kaks ette. ² Ta ütles neile: „Minge eespool olevasse külla. Kohe kui te külla jõuate, leiage kinniseotult ühe sälu, kellega ei ole veel keegi ratsutanud. Päästke ta lahti ja tooge siia. ³ Kui keegi teilt küsib, mida te teete, siis vastake: „Issandal on teda vaja ja ta saadab ta varsti tagasi.““

⁴ Niisiis asusid nad teele, leidsid tänaval ukse juurde seotud sälu ja päästsid ta lahti. ⁵ Mõned lähedal seisvad inimesed küsisid: „Miks te selle sälu lahti päästate?“ ⁶ Jüngrid vastasid täpselt nii, nagu Jeesus oli käskinud, ja inimesed lasid neil minna.

⁷ Nad tõid sälu Jeesuse juurde, panid oma ülekuued sälu selga ja Jeesus istus sinna peale. ⁸ Paljud inimesed laotasid oma ülekuued tee peale, teised aga panid teele leherikkaid oksid, mille nad põldudelt lõikasid.

⁹ Need, kes läksid ees, ja need, kes tulid järel, hüüdsid kõik: „Hosanna!“* Õnnistatud olgu see, kes tuleb Issanda nimel. ¹⁰ Õnnistatud olgu meie isa Taaveti kuningriik, mis on tulemas! Hosanna kõrgustes!“†

¹¹ Jeesus sisenes Jeruusalemma ja läks templisse. Ta vaatas ümber, pani kõike tähele ja kuna aeg oli hiline, läks ta koos kaheteistkümne jüngriga Betaaniasse tagasi.

* **11:9** 11:9. „Hosanna!“ See on lihtsalt arameakeelse sõna „Päästa!“ ümberkirjutus ladina tähtedega. † **11:10** 11:10. Tsiteeritud Psalmid 118:26.

¹² Kui nad järgmisel päeval Betaaniast lahkusid, oli Jeesusel kõht tühi. ¹³ Ta nägi eemal lehtedega viigipuud, seepärast läks ta selle juurde, et näha, kas puu küljes on vilja. Aga kui ta kohale jõudis, ei leidnud ta muud kui lehti, sest ei olnud veel viigimarjade aeg.

¹⁴ Ta ütles puule: „Et keegi enam kunagi sinu viljast süüa ei saaks.“ Tema jüngrid kuulsid neid sõnu.

¹⁵ Nad jõudsid jälle Jeruusalemma ja Jeesus läks templisse. Ta hakkas välja ajama inimesi, kes templis ostsid ja müüsid. Ta lükkas ümber rahavahetajate laudad ja tuvimüüjate toolid. ¹⁶ Ta takistas kõiki, kes kandsid läbi templi asju.

¹⁷ Ta selgitas neile: „Kas Pühakirjas ei ole siis öeldud: „Mu koda nimetatakse palvekojaks kõigile rahvastele“?‡ Aga teie olete selle muutnud röövlikoopaks!“§

¹⁸ Ülempreestrid ja vaimulikud õpetajad kuulsid, mis oli juhtunud, ning üritasid leida võimalust Jeesuse tapmiseks. Aga nad kartsid teda, sest tema õpetused avaldasid kõigile sügavat muljet.

¹⁹ Kui saabus õhtu, lahkus Jeesus koos jüngritega linnast. ²⁰ Kui nad järgmisel hommikul tagasi tulid, nägid nad viigipuud, mis oli juurteni ära närtsinud. ²¹ Peetrusele meenus, mida Jeesus oli teinud, ja ta ütles: „Rabi, vaata, viigipuu, mida sa needsid, on ära närtsinud.“

²² „Usu Jumalasse,“ vastas Jeesus. ²³ „Usu mind, kui sa ütleksid sellele mäele: „Mine siit

‡ **11:17** 11:17. Tsiteeritud Jesaja 56:7. § **11:17** 11:17. Tsiteeritud Jeremija 7:11.

ära ja heida end merre“ ja sa ei kahtleks oma südames, vaid oleksid veendunud selles, mida sa ütled, siis see juhtub! ²⁴ Ma ütlen sulle, et mille pärast iganes sa palvetad, mida iganes sa palud, usu, et sa saad selle, ja nii toimub. ²⁵ Aga kui sa palvetad ja kui sul on midagi kellegi vastu, anna talle andeks, et su Isa, kes on taevas, võiks ka sulle sinu patud andestada.“ ²⁶ *

²⁷ Nad läksid tagasi Jeruusalemma ja kui ta astus templisse, tulid tema juurde ülempreestrid, vaimulikud õpetajad ja juhid. ²⁸ „Missuguste volitustega sa seda kõike teed?“ nõudsid nad. „Kes andis sulle õiguse?“

²⁹ „Lubage, ma esitan teile küsimuse,“ ütles Jeesus neile. „Teie vastake mulle ja mina ütlen, kelle volitusel ma neid asju teen.“ ³⁰ Johannese ristimine – kas see oli taevast või inimestest?“

³¹ Nad arutasid seda asja isekeskis. Nad ütlesid: „Kui me ütleme, et see on taevast, vastab ta: „Miks te siis ei uskunud temasse?“

³² Aga kui me ütleme, et see on inimliku päritoluga, siis ...“ Nad kartsid rahvast, sest kõik uskusid, et Johannes oli tõeline prohvet.

³³ Niisiis vastasid nad Jeesusele: „Me ei tea.“

„Siis ma ei ütle, kelle volitusel ma neid asju teen,“ kostis Jeesus.

12

¹ Siis hakkas Jeesus kõnelema näitlikke jutustusi kasutades.*

* **11:26** 11:26. Kõige varajasemates käsikirjades ei ole salmi 26, mis pandi siia vahele salmist Matteuse 6:15. * **12:1** 12:1. Vt kommentaari 3:23 kohta.

„Kord oli üks mees, kes istutas viinapuuaiast. Ta pani selle ümber tara, kaevas augu surutõrre jaoks ja ehitas valvetorni. Siis andis ta selle mõnedele põllumeestele rendile ja läks reisile.

² Kui jõudis kätte saagikoristuse aeg, saatis ta ühe oma sulastest rentike juurde, et koguda viinapuuaiast mõned viinamarjad. ³ Aga nad haarasid temast kinni, peksid teda ja saatsid ta tühje käsi minema. ⁴ Siis saatis mees järgmise sulase. Nad peksid teda näkku ja teotasid teda. ⁵ Ta saatis veel ühe sulase ja selle tapsid nad ära. Ta saatis palju sulaseid veel ning osasid neist nad peksid ja teised tapsid ära. ⁶ Lõpuks oli alles jäänud ainult tema poeg, keda ta armastas, ning viimaks saatis ta poja, arvates, et nad tema poega austavad. ⁷ Kuid põllumehed rääkisid isekeskis: „See on omaniku pärija – kui me ta tapame, saame endale selle, mille tema oleks pärinud!“ ⁸ Nii võtsid nad ta kinni ja tapsid ära ning viskasid viinapuuaiast välja. ⁹ Mida see viinapuuaiast omanik nüüd teeb? Ta tuleb ja tapab ära need põllumehed ning annab viinapuuaiast teistele rendile.

¹⁰ Kas te ei ole seda Pühakirja teksti lugenud: „Kivi, mille ehitajad kõrvale heitsid, on saanud peamiseks nurgakiviks.“ ¹¹ Issandalt on see tulnud ja ilmaime silmale!“[†]

¹² Juudi juhud üritasid teda kinni võtta, sest nad mõistsid, et näide käis nende pihta, kuid nad kartsid rahvast. Seega jätsid nad ta rahule ja läksid ära. ¹³ Pärastpoole saatsid nad mõned

[†] **12:11** 12:11. Tsiteeritud Psalmid 118:22–23.

variserid koos Heroodese pooldajatega Jeesuse juurde, et üritada teda tema sõnade tõttu lõksu püüda.

¹⁴ Nad jõudsid kohale ja ütlesid: „Õpetaja, me teame, et sa oled tõtt armastav inimene, sest sa ei hooli seisundist ega positsioonist.‡ Selle asemel õpetad sa Jumala teed kooskõlas tõega. Kas siis on õige maksta maksu Rooma keisrile või mitte? ¹⁵ Kas peaksime maksma või peaksime sellest keelduma?“

Mõistes, kui silmakirjalikud nad olid, küsis Jeesus neilt: „Miks te üritate mind lõksu püüda? Tooge mulle münt näha.“

¹⁶ Nad andsid talle mündi. „Kelle pilt see on ja kelle kiri?“ küsis Jeesus neilt. „Rooma keisri,“ vastasid nad.

¹⁷ „Andke siis keisrile tagasi see, mis kuulub keisrile, ja Jumalale see, mis kuulub Jumalale,“ ütles Jeesus neile. Nad olid tema vastusest hämmastuses.

¹⁸ Siis tulid saduserid, kes ei tunnista ülestõusmist, ja esitasid küsimuse:

¹⁹ „Õpetaja, Mooses õpetas, et kui mees sureb ja jätab naise lasteta lesena maha, siis peab tema vend naisega abielluma ja naisele oma venna jaoks lapsi andma. § ²⁰ Kord oli seitse venda. Esimene abiellus ja suri siis ilma lapsi saamata. ²¹ Teine abiellus venna lesega ja suri siis ilma lapsi saamata. Kolmanda vennaga juhtus sama.

‡ **12:14** 12:14. Sõna-sõnalt „Sa ei muretse kellegi pärast, sest sa ei vaata inimeste nägu.“ Kuid see sõnasõnaline tõlge võib jätta mulje, nagu oleks Jeesus olnud hoolimatu ja osavõtmatu.

§ **12:19** 12:19. Vt 5. Moosese 25:5.

²² Tegelikult surid kõik seitse, ilma et oleks lapsi saanud. Lõpuks suri ka see naine. ²³ Kelle naiseks ta siis ülestõusmisel saab, sest ta oli kõigi seitsme venna naine olnud?”

²⁴ Jeesus kostis neile: „See tõestab, et te eksite ja et te ei tunne Pühakirja ega Jumala väge.

²⁵ Kui surnud üles ärkavad, siis nad ei võta naisi ega lähe mehele. Nad on nagu taeva inglid. ²⁶ Aga mis puutub ülestõusmisse, kas te ei ole lugenud Moosese kirjadest põleva põõsa lugu, kus Jumal kõneles Moosese ja ütles talle: „Mina olen Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal?“* ²⁷ Ta ei ole surnute, vaid elavate Jumal. Te olete täiesti eksiteel!”

²⁸ Üks vaimulikest õpetajatest tuli ja kuulis neid vaidlemas. Ta tundis, et Jeesus oli neile hea vastuse andnud. Seega küsis ta: „Missugune on kõigist kõige tähtsam käsk?”

²⁹ Jeesus vastas: „Esimene käsk on: „Kuule, Iisrael, meie Jumal Issand on ainus Jumal.

³⁰ Armasta Issandat, oma Jumalat kogu oma südame, kogu oma vaimu, kogu oma mõistuse ja kogu oma jõuga.“† ³¹ Teine on: „Armasta oma kaasinimest nagu iseennast.“‡ Neist olulisemat käsku ei ole.“

³² „Just nii, Õpetaja,“ vastas mees. „See on õige. Nagu sa ütlesid, Jumal on üksainus ja ühtki teist ei ole. ³³ Me peame armastama teda kogu oma südame, kogu oma mõistuse ja kogu oma jõuga ning me peame armastama

* **12:26** 12:26. Vt 2. Moosese 3:2–6. † **12:30** 12:30. Tsiteeritud 5. Moosese 6:4. ‡ **12:31** 12:31. Tsiteeritud 3. Moosese 19:18.

oma kaasinimest nagu iseennast. See on palju olulisem kui annid ja ohvrid.“

³⁴ Jeesus nägi, et ta andis mõistliku vastuse, ning ütles: „Sa ei ole Jumala riigist kaugel.“ Pärast seda ei julgenud enam keegi temale küsimusi esitada.

³⁵ Templis õpetades küsis Jeesus: „Miks väidavad vaimulikud õpetajad, et Kristus on Taaveti poeg? ³⁶ Sest Taavet ise kirjutas Püha Vaimu sisendusel, et Issand ütles minu Issandale: „Istu mu paremale käele, kuni ma panen su vaenlased su jalge alla.“§ ³⁷ Kuna Taavet ise nimetab teda Issandaks, kuidas saab ta olla Taaveti poeg?“ Suur rahvahulk kuulas Jeesuse sõnu suure heameelega.

³⁸ Jeesus jätkas õpetamist ja ütles: „Hoiduge vaimulike õpetajate eest! Neile meeldib käia ringi pikas rüüs ja lasta end turuplatsil lugupidavalt tervitada. ³⁹ Neile meeldib istuda sünagoogis kõige tähtsamal kohal ja pidusöögil parimal kohal. ⁴⁰ Nad petavad leskedelt välja selle, mis neil on,* ja varjavad paljusõnaliste palvetega seda, missugused inimesed nad tegelikult on. Kohtupäeval saab nende osaks karm hukkamõist.“

⁴¹ Jeesus istus rahakogumiskasti vastas ja jälgis, kuidas inimesed münte sisse viskasid. Paljud rikkad viskasid sisse pillavalt palju raha.

⁴² Siis tuli üks vaene lesknaine ja pani sisse ainult kaks väikest münti.† ⁴³ Jeesus kutsus

§ **12:36** 12:36. Tsiteeritud Psalmid 110:1. * **12:40** 12:40. Sõna-sõnalt „neelavad lesknaine majad“. † **12:42** 12:42. Sõna-sõnalt „kaks väikese väärtusega leptonit“.

oma jüngrid kokku ja rääkis neile: „Ma räägin teile tõtt: see vaene lesknaine pani sinna sisse rohkem kui kõik ülejäänud kokku. ⁴⁴ Kõik nad andsid oma jõukusest, mis neil oli, kuid tema andis oma vaesusest seda, mida tal ei olnud. Ta pani kasti kõik selle, millest ta elama pidi.“

13

¹ Kui Jeesus oli templist lahkumas, ütles üks jüngritest talle: „Õpetaja, vaata neid massiivseid kive ja suurejoonelisi hooneid!“*

² „Kas näete kõiki neid uhkeid hooneid?“ vastas Jeesus. „Siin ei jäeta ühtki kivi teise peale. Kõik kisutakse maha.“

³ Kui Jeesus istus Õlimäel ja vaatas alla templi poole, küsisid Peetrus, Jaakobus, Johannes ja Andreas omaette olles temalt: ⁴ „Ütle meile: millal see toimub? Mis on selle kõige täitumise märgiks?“†

⁵ Jeesus hakkas neile rääkima: „Ärge laske end petta. ⁶ Paljud tulevad minu nimel ja ütlevad: „Mina olen Kristus.“ Nad petavad paljusid. ⁷ Ärge muretsege, kui te kuulete sõdadest lähemal ja kaugemal. Kõik see peab toimuma, kuid see pole lõpp. ⁸ Rahvas võitleb rahva vastu ja riik riigi vastu. Paljudes paikades on maavärinaid ja ka näljahädasid. Need on maailma sünnitusvalude algus.

* **13:1** 13:1. Sõnasõnalt „missugused kivid ja missugused hooned“. † **13:4** 13:4. Kuna jüngrite küsimuses on koos kaks sündmust, on Jeesuse vastuses kombineeritud templi hävitamise ja lõpuaja elemendid.

⁹ Olge valvel! Teid antakse kohtute kätte. Teid pekstakse sünagoogides. Minu pärast peate seisma valitsejate ja kuningate ees ning te olete neile tunnistajateks.

¹⁰ Head sõnumit peab kõigepealt kuulutatama kõigile rahvastele. ¹¹ Kui teid võetakse kinni ja viiakse kohtusse, siis ärge muretsege sellepärast, mida öelda. Rääkige lihtsalt seda, mida teile siis öeldakse, sest kõnelejaks ei ole teie, vaid Püha Vaim.

¹² Vend annab venna surma ja isa reedab oma lapse. Lapsed pöörduvad oma vanemate vastu ja lasevad nad surma mõista. ¹³ Kõik vihkavad teid minu pärast, aga kes lõpuni vastu peab, see päästetakse.

¹⁴ Aga kui te näete „ebajumalaid, mis rüvetavad“,[‡] seismas seal, kus ei tohiks (saagu lugeja aru), siis peaksid need, kes on Juudamaal, põgenema mägedesse. ¹⁵ Need, kes on katusel – ärge minge tagasi majja sisse midagi võtma. ¹⁶ Need, kes on väljas põllul – ärge minge koju kuube võtma. ¹⁷ Kui raske on see nende jaoks, kes tol ajal on lapseootel või last imetamas! ¹⁸ Palvetage, et see ei juhtuks talvisel ajal. ¹⁹ Sest siis on selline hädaaeg, mida ei ole olnud Jumala loodu algusest kuni tänapäevani ja mida ei tule enam kunagi. ²⁰ Kui Jumal ei lühenda seda aega, ei jää keegi elama. Kuid nende pärast, kelle Jumal on valinud, lühendab ta seda aega.

[‡] **13:14** 13:14. Või „ebajumalaid, mis põhjustavad hävituse“. Vt Taanieli 9:27, Taanieli 11:31 ja Taanieli 12:11.

²¹ Niisiis, kui keegi ütleb teile: „Vaata, siin on Messias!“ või „Vaata, ta on seal!“, siis ärge seda uskuge. ²² Sest valemessiaid ja valeprohveteid ilmub välja ning nad teevad imelisi tunnustähti ja imetegusid, et petta ka Jumala valituid, kui see oleks võimalik. ²³ Olge valvel! Ma olen teile rääkinud kõigest, enne kui see toimub.

²⁴ Pärast neid hädasid toimub järgnev: „Päike läheb pimedaks, kuu ei sära enam, ²⁵ tähed langevad taevast alla ja taeva vägesid kõigutatakse.“§

²⁶ Siis nähakse inimese Poega, kui ta tuleb pilvedes suure väe ja hiilgusega.* ²⁷ Ta saadab välja inglid ja kogub kokku kõik oma valitud sealt, kus iganes nad on,† maailma kõige kauge-
mast osast kuni taeva kaugeima punktini.

²⁸ Õppige õppetundi viigipuust. Kui selle okstele tulevad kasvud ja võrsuvad lehed, siis teate, et suvi on lähedal. ²⁹ Samamoodi on ka siis, kui näete neid asju toimuvat – teadke, et see lähedal, juba ukse ees! ³⁰ Ma räägin teile tõtt: see põlvkond ei lõpe enne, kuni kõik need asjad on toimunud. ³¹ Taevas ja maa saavad otsa, kuid minu õpetused mitte.

³² Mitte keegi ei tea päeva ega tundi, mil see toimub – isegi mitte inglid taevas, isegi mitte Poeg, vaid ainult Isa teab. ³³ Olge valvel! Püsige ärkvel! Sest te ei tea, millal see toimub. ³⁴ Nagu üks mees läks ära reisile. Ta läks oma kodust ära ja andis igale sulasele volitused teha seda, mida

§ **13:25** 13:25. Vt Jesaja 13:10. * **13:26** 13:26. Vt Taanieli 7:13–14. † **13:27** 13:27. Sõnasõnalt „neljast tuulest“.

ta käskis neil teha. Ta käskis uksehoidjal valvel olla.

³⁵ Seega olge valvel, sest te ei tea, millal ma-
jaomanik tagasi tuleb. See võib olla õhtul, keset
ööd, enne koitu või hommikul. ³⁶ Te ei taha, et
teid tabataks magamast, kui ta ootamatult tagasi
tuleb. ³⁷ Seda, mida ma ütlen teile, ütlen ma
kõigile: valvake!“

14

¹ Paasapäeva ja hapnemata leibade pühani oli
jäänud kaks päeva. Ülempreestrid ja vaimu-
likud juhivad üritasid leida salajast võimalust,
et Jeesus kinni võtta ja tappa. ² „Aga mitte
paasapäeva ajal,“ rääkisid nad isekeski, „muidu
võib rahvas mässama hakata.“

³ Vahepeal oli Jeesus Betaanias ja sõi lauas
pidalitõbise Siimona kojast. Üks naine tuli
alabasternõuga, milles oli väga kallis ja puhas
nardiõli.* Ta purustas nõu ja valas õli Jeesusele
pea peale.

⁴ Mõned kohalviibijaist ärritusid ja ütlesid:
„Milleks raisata seda parfüümi? ⁵ Selle oleks
saanud aastapalga† eest maha müüa ja raha
vaestele anda.“ Nad olid naise peale pahased.

⁶ Kuid Jeesus vastas: „Jätke ta rahule! Miks
te kritiseerite teda selle eest, et ta teeb minu
heaks midagi ilusat? ⁷ Vaeseid on alati teie
juures‡ ja te saate neid aidata, millal iganes

* **14:3** 14:3. Nard: eeterlik õli, mida saadakse Hiinast ja Indiast pärineva harilikku nardi juurtest. † **14:5** 14:5. Sõna-sõnalt „300 teenarit“. ‡ **14:7** 14:7. Vt 5. Moosese 15:11.

soovite. Kuid mina ei ole alati teie juures. ⁸ Ta tegi, mida oskas: ta võidis ennetavalt mu ihu matmise jaoks. ⁹ Ma räägin teile tõtt: kus iganes maailmas head sõnumit kuulutatakse, meenutavad inimesed seda, mida ta tegi.“

¹⁰ Siis Juudas Iskariot, üks kaheteistkümnest jüngrist, läks ülempreestrite juurde ja leppis kokku, et annab Jeesuse nende kätte. ¹¹ Kui nad seda kuulsid, olid nad rõõmsad ja lubasid talle tasuda. Nii hakkas Juudas otsima võimalust Jeesust reeta.

¹² Hapnemata leibade püha esimesel päeval, ajal kui paasatall ohverdati, küsisid Jeesuse jüngrid temalt: „Kuhu me peaksime minema sulle paasasöömaega valmistama?“

¹³ Ta saatis kaks jüngrit ja ütles neile: „Minge linna ja seal näete üht meest veekannu kandmas. Minge tema kannul ¹⁴ ja kui ta läheb majja sisse, küsige selle omanikult, kus saaksin ma koos oma jüngritega paasapäha tähistada. ¹⁵ Ta viib teid suurde ülemise korruse tuppa, mis on sisustatud ja valmis. Saate seal meie jaoks ettevalmistused teha.“

¹⁶ Jüngrid läksid linna ja leidsid kõik nii, nagu ta oli kirjeldanud. Nad valmistasid paasasöömaaja. ¹⁷ Öhtul läks Jeesus koos kaheteistkümne jüngriga sinna.

¹⁸ Kui nad istusid ja sõid, ütles Jeesus: „Ma räägin teile tõtt: üks teist reedab mu. Üks neist, kes praegu minuga koos söövad.“

¹⁹ Nad olid vapustatud ja igauks küsis: „Ega see mina pole?“

²⁰ „See on üks kaheteistkümnest, kes minuga koos sellest toidust osa saab,“ vastas Jeesus.

²¹ „Inimese Poeg sureb, just nagu Pühakiri ette kuulutas. Aga kui kohutav on see selle inimese jaoks, kes inimese Poja reedab! Sellel inimesel oleks parem, kui ta poleks kunagi sündinud.“

²² Söömise ajal võttis Jeesus kätte leiva, õnnistas seda ja andis neile. „Võtke. See on minu ihu,“ ütles ta neile.

²³ Seejärel võttis ta karika, õnnistas seda ja andis neile. Nad kõik jõid selle seest. ²⁴ „See on minu veri,“ ütles ta neile, „kokkulepe,§ mis on välja valatud paljude eest. ²⁵ Ma räägin teile tõtt: ma ei joo viinapuu viljast kuni selle päevani, mil ma joon seda värskelt Jumala riigis.“

²⁶ Pärast seda, kui nad olid psalmi laulnud, asusid nad teele Ölimäe poole.

²⁷ „Te kõik jätate mu maha,“ ütles Jeesus neile. „Sest nagu Pühakirjas on öeldud: „Ma ründan karjast ja lambad pillutatakse täiesti laiali.“*

²⁸ Aga pärast seda, kui ma olen surnuist üles tõusnud, lähen ma teie eel Galileasse.“

²⁹ „Ma ei jäta sind maha isegi siis, kui kõik teised seda teevad,“ vastas Peetrus.

³⁰ Jeesus lausus talle: „Ma ütlen sulle tõtt, et täna, selsamal ööl, enne kui kukk kaks korda kireb, salgad sa kolm korda, et sa mind üldse tunnend.“

³¹ Kuid Peetrus oli täiesti järeleandmatu ja ütles: „Isegi kui pean sinuga koos surema, ei salga ma sind kunagi.“ Kõik nad ütlesid sama.

§ 14:24 14:24. Või „leping“ või „tagatis“. * 14:27 14:27. Tsiteeritud Sakarja 13:7.

³² Nad jõudsid paika, mida nimetati Ketsemaniks,[†] kus Jeesus ütles oma jüngritele: „Istuge siin, sel ajal kui mina lähen ja palvetan.“

³³ Ta võttis Peetruse, Jaakobuse ja Johannese endaga kaasa. Ta muutus väga rahutuks ja murelikuks.

³⁴ Jeesus ütles neile: „Minu ahastus on nii piinarikas, et mul on tunne, et ma suren. Palun jääge siia ja olge valvsad.“ ³⁵ Ta läks veidi eemale ja langes siis maha. Ta palvetas ja palus, et kui oleks võimalik, säästetaks teda ajast,[‡] mis oli tulemas.

³⁶ „Abba, Isa! Sina suudad kõike,“ ütles ta. „Palun võta see kannatustekarikas minult ära. Siiski mitte minu tahte järgi, vaid selle järgi, mida sina tahad.“

³⁷ Siis tuli Jeesus tagasi ja leidis jüngrid magamas. „Siimon, kas sa magad?“ küsis ta Peetruselt. „Kas sa ei suutnud ühtki tundi ärkvel püsida? ³⁸ Ole valvas ja palveta, et sa kiusatusse ei satuks. Vaim on valmis, aga ihu on nõrk.“

³⁹ Ta läks veel kord nende juurest ära ja palvetas samade sõnadega. ⁴⁰ Seejärel tuli ta tagasi ja leidis nad jälle magamas, sest nad ei suutnud silmi lahti hoida. § Nad ei teadnud, mida öelda! ⁴¹ Ta tuli kolmandat korda tagasi ja küsis neilt: „Kas te ikka veel magate? Kas te ikka veel puhkate? Sellest piisab,^{*} sest aeg on käes! Vaadake, inimese Poeg antakse kohe

[†] **14:32** 14:32. Tähendus „oliivipress“. [‡] **14:35** 14:35. Sõna-sõnalt „tund“. § **14:40** 14:40. Sõna-sõnalt „nende silmad olid rasked“. ^{*} **14:41** 14:41. Kreekakeelse sõna tähendus jääb siin ebaselgeks. Tavaliselt tähendab see „täielikult tasutud“.

patuste kätte. ⁴² Tõuske üles! Lähme! Näete, seal tuleb mu äraandja.“

⁴³ Kui ta veel rääkis, siis jõudis kohale Juudas – üks kaheteistkümnest jüngrist – koos mõõkade ja nuiadega varustatud jõuguga, kelle olid saatnud ülempreestrid, vaimulikud juhid ja vanemad. ⁴⁴ Äraandja oli nendega kokku leppinud märgi: „Ta on see, keda ma suudlen. Võtke ta kinni ja viige valve all minema.“

⁴⁵ Juudas läks otse Jeesuse juurde. „Rabi,“ ütles ta ja suudles teda armastavalt. ⁴⁶ Niisiis haarasid nad Jeesusest ja võtsid ta kinni. ⁴⁷ Kuid üks sealviibijaist tõmbas oma mõõga välja ja lõi ülempreestri sulast nii, et lõi kas tal kõrva maha.

⁴⁸ „Kas ma olen mingi mässaja, et tulite mind mõõkade ja nuiadega kinni võtma?“ küsis Jeesus neilt. ⁴⁹ „Ma olin teiega koos ja õpetasin iga päev templis. Miks te siis mind kinni ei võtnud? Aga kõik see toimub selleks, et Pühakiri täide läheks.“

⁵⁰ Siis jätsid kõik jüngrid Jeesuse maha ja põgenesid. ⁵¹ (Üks tema järelkäijatest oli noor mees, kellel oli seljas üksnes linane rüü. ⁵² Nad haarasid temast kinni, kuid ta jooksis minema ja jättis oma rõiva maha.)

⁵³ Jeesus viidi ülempreestri majja, kuhu olid kogunenud kõik ülempreestrid, vanemad ja vaimulikud õpetajad. ⁵⁴ Peetrus järgnes talle eemalt ning läks ülempreestri maja hoovi. Ta istus koos valvuritega maha ja soojendas end tule ääres.

⁵⁵ Sees üritasid ülempreestrid ja kogu kokkutulnud nõukogu[†] leida mingit tõendit, et saaks Jeesuse surma mõista, kuid nad ei suutnud midagi leida. ⁵⁶ Paljud andsid tema vastu vale-tunnistusi, kuid nende väited ei sobinud kokku.

⁵⁷ Mõned neist tõusid Jeesuse vastu valet rääkima. ⁵⁸ „Me kuulsime teda ütlemas: „Ma hävitan selle templi, mis on inimkättega ehitatud, ning ehitan selle kolme päevaga üles ilma käsi kasutamata.““ ⁵⁹ Kuid isegi siin ei läinud nende tunnistus ühte.

⁶⁰ Siis tõusis ülempreester nõukogu ees püsti ja küsis Jeesuselt: „Kas sul ei ole midagi öelda vastuseks nendele süüdistustele, mis on sinu vastu esitatud?“ ⁶¹ Aga Jeesus vaikis edasi ega vastanud. Nii küsis ülempreester uuesti: „Kas sina oled Messias, Õndsas Poeg?“

⁶² „Jah, olen,“ vastas Jeesus, „ja te näete inimese Poega Kõikväelise paremal käel istumas ning taeva pilvedega tulemas.“[‡]

⁶³ Ülempreester käristas oma riided lõhki[§] ja küsis: „Miks on meil veel tunnistajaid vaja?“

⁶⁴ Te kuulsite jumalateotust! Missugune on teie vastus?“

Nad kõik leidsid ta süüdi olevat ja mõistsid ta surma. ⁶⁵ Siis hakkasid mõned neist tema peale sülitama. Keegi sidus tal silmad kinni, lõi teda rusikatega ja ütles: „Kuuluta siis meile prohvetlikult, „prohvet!““ Valvurid viisid ta ära ja peksid ta vaeseomaks.

[†] **14:55** 14:55. Sõna-sõnalt „sanhedrin“. [‡] **14:62** 14:62. Vt Psalmid 110:1 ja Taanieli 7:13. [§] **14:63** 14:63. Noil aegadel suure ahastuse väljendus.

⁶⁶ Samal ajal oli Peetrus all õues. Üks ülempreestri teenijatüdrukutest möödus ⁶⁷ ja nähes Peetrust end soojendamas, vaatas talle otsa ja ütles: „Sina olid ka koos Naatsareti Jeesusega!“

⁶⁸ Kuid Peetrus salgas seda. „Ma ei tea, millest sa räägid või mida sa mõtled,“ vastas ta. Seejärel läks ta välja eesõue ja kukk kires.*

⁶⁹ Teda seal nähes kordas teenijatüdruk ümberolijatele: „See mees on üks neist!“ ⁷⁰ Taas kord eitas Peetrus seda. Veidi hiljem öeldi Peetrusele uuesti: „Sa oled kindlasti üks neist, sest ka sina oled galilealane!“

⁷¹ Peetrus kutsus taeva enda tunnistajaks ja vandus: „Ma ei tunne seda meest, kellest te räägite.“ ⁷² Samal hetkel kires kukk teist korda. Siis meenus Peetrusele, mida Jeesus oli talle öelnud: „Enne kui kukk kaks korda kireb, salgad sina mind kolm korda.“ Kui ta mõistis, mida ta oli teinud, puhkes ta nutma.

15

¹ Järgmisel hommikul vara jõudsid ülempreester, vanemad ja vaimulikud õpetajad – kogu valitsev nõukogu – otsusele. Nad lasid Jeesuse kinni siduda ja saatsid ta minema, et anda ta üle Pilaatusele.

² Pilaatus küsis temalt: „Kas sina oled juutide kuningas?“

„Seda ütlesid sina,“ vastas Jeesus.

* **14:68** 14:68. „Ja kukk kires.“ Mõnedes varajastes käsikirjades see fraas puudub.

³ Ülempreestrid jätkasid tema vastu paljude süüdistuste esitamist. ⁴ Pilaatus küsitles teda uuesti: „Kas sa ei kavatsegi vastata? Näed, kui palju süüdistusi nad sinu vastu esitavad!“ ⁵ Aga Pilaatuse suureks üllatuseks ei andnud Jeesus enam ühtki vastust.

⁶ Pilaatusel oli tava lasta paasapäha ajal rahvale vabaks üks vang, keda iganes nad soovisid. ⁷ Üks vangidest oli mees nimega Barabas, kes kuulus ülestõusu käigus mõrva sooritanud mässuliste grupi hulka. ⁸ Rahvas läks Pilaatuse juurde ja palus tal vabastada vang vastavalt tema tavalisele kombele.

⁹ „Kas tahate, et lasen teile vabaks juutide kuninga?“ küsis ta neilt, ¹⁰ sest ta mõistis, et ülempreestrid olid Jeesuse tema juurde toonud kadedusest Jeesuse vastu. ¹¹ Kuid ülempreestrid õhutasid rahvast nõudma temalt hoopis Barabase vabastamist.

¹² „Mida ma pean siis tegema sellega, keda te nimetate juutide kuningaks?“ küsis ta neilt.

¹³ „Löö ta risti!“ karjus rahvas vastuseks.

¹⁴ „Miks? Mis kuriteo on ta toime pannud?“ küsis Pilaatus neilt.

„Löö ta risti!“ karjusid nad veel valjemini vastu.

¹⁵ Soovides märatsevale rahvahulgale meele järele olla, vabastas Pilaatus neile Barabase. Kõigepealt laskis ta Jeesust piitsutada ja andis ta siis üle ristilöömiseks. ¹⁶ Sõdurid viisid ta eemale pretooriumi* õue, kuhu kutsuti välja

* **15:16** 15:16. Rooma maavalitseja ametlik residents.

kogu kohort.† 17 Talle asetati õlgadele kuninglik purpurne rüü ja valmistati okaskroon, mis pandi talle pähe. 18 Siis tervitasid nad teda sõnadega: „Ole tervitatud, juutide kuningas!“ 19 Nad löid teda korduvalt kepiga vastu pead, sülitasid tema peale ja langesid tema ette põlvedele nagu kummardades. 20 Kui nad olid tema pilkamise lõpetanud, võtsid nad ära purpurrüü ja panid talle tema enda riided selga tagasi. Siis viisid nad ta ära ristilöömiseks. 21 Nad sundisid möödijat, Siimonat Küreenest, kes oli maalt linna tulemas, tema risti kandma. Siimon oli Aleksandri ja Rufuse isa.

22 Jeesus viidi paika, mida nimetati Kolgataks, mis tähendab „Pealuu ase“. 23 Nad pakkusid talle mürriga segatud veini, kuid ta keeldus sellest. 24 Siis löid nad ta risti. Nad jaotasid tema riideid ja heitsid täringuid, et otsustada, kes mida saab.‡ 25 See oli hommikul kella üheksa ajal, kui nad ta risti löid. 26 Tema vastu esitatud süüdistusega sildil oli kirjas: „Juutide kuningas.“

27 Temaga koos löödi risti kaks kurjategijat, üks temast vasakule ja teine paremale. 28 § 29 Möödujad karjusid talle solvanguid, raputasid pead ja ütlesid: „Ahaa! Sina, kes sa väitsid, et hävitad templi ja ehitad selle kolme päevaga üles, 30 päästa ennast ja astu ristilt maha!“ 31 Samamoodi pilkasid teda ülempreestrid ja vaimulikud juhid ning ütlesid üksteisele: „Teisi

† 15:16 15:16. Kohort oli umbes 600 sõdurist koosnev rühm.

‡ 15:24 15:24. Vt Psalmid 22:19. § 15:28 15:28. Paljudes varajastes käsikirjades ei ole salmi 28.

ta päästis, aga ennast ei suuda ta päästa. ³² Kui ta tõesti on Messias, Iisraeli kuningas, siis miks ei astu ta ristilt alla, et me näeksime ja usuksime!“ Isegi need, kes olid koos temaga risti löödud, solvasid teda.

³³ Keskpäeval langes kogu maale pimedus kuni kella kolmeni pärastlõunal. ³⁴ Kella kolme ajal karjatas Jeesus: „Eloi, Eloi, lama sabahtani,“ mis tähendab: „Mu Jumal, mu Jumal, miks sa oled mind maha jätnud?“* ³⁵ Mõned sealseisjaist kuulsid seda ja ütlesid: „Ta kutsub Eelijat.“ ³⁶ Üks mees jooksis, täitis käsna äädikaga, pani kepi otsa ja üritas sellega Jeesusele juua anda.† „Jätke ta rahule,“ ütles ta. „Vaatame, kas Eelija tuleb teda ristilt maha võtma.“ ³⁷ Siis oigas Jeesus valjusti ja suri. ³⁸ Templi eesriie kärises ülevalt alla kaheks. ³⁹ Kui tsentuurio, kes seisis Jeesuse ees, nägi, kuidas ta suri, ütles ta: „See mees oli tõesti Jumala Poeg.“

⁴⁰ Mõned naised jälgisid eemalt, nende hulgas Maarja Magdaleena, Jaakobus noorema ja Joosese ema Maarja ning Salome. ⁴¹ Nad olid järgnenud Jeesusele ja hoolitsenud tema eest, kui ta oli Galileas. Paljud teised naised, kes olid koos temaga Jeruusalemmas olnud, olid ka seal.

⁴² Oli reede,‡ päev enne hingamispäeva. Kui jõudis õhtu, ⁴³ siis Joosep Arimaatiast – juhtiva nõukogu liige, kes ootas Jumala riiki – oli nii julge, et läks Pilaatuse juurde ja küsis Jeesuse surnukeha endale. ⁴⁴ Pilaatus oli üllatunud, et

* **15:34** 15:34. Tsiteeritud Psalmid 22:2. † **15:36** 15:36. Vt Psalmid 69:22. ‡ **15:42** 15:42. Sõna-sõnalt „valmistuspäev“.

Jeesus oli nii kiiresti surnud, seepärast kutsus ta tsentuurio ja küsis temalt, kas Jeesus oli juba surnud. ⁴⁵ Kui Pilaatus oli tsentuuriolt kinnituse saanud, andis ta Joosepile loa surnukeha võtta. ⁴⁶ Joosep ostis linase kanga. Seejärel võttis ta Jeesuse surnukeha ristilt alla, mähkis linasse ja asetaskambrisse, mis oli kaljusse raiutud. Siis veeratas ta sissepääsu ette raske kivi. ⁴⁷ Maarja Magdaleena ja Joosese ema Maarja jälgisid, kuhu Jeesuse surnukeha pandi.

16

¹ Kui hingamispäev oli läbi saanud, võtsid Maarja Magdaleena, Jaakobuse ema Maarja ja Salome healõhnalisi salve, et minna Jeesuse surnukeha võidma. ² Nad läksid hauakambri juurde väga vara pühapäeva* hommikul, täpselt päikesetõusu ajal. ³ Nad arutasid isekeskis: „Kes veeretab meie jaoks hauakambri sissepääsu eest kivi ära?“ ⁴ Aga kui nad kohale jõudsid ja ringi vaatasid, nägid nad, et väga suur ja raske kivi oli juba ära veeretatud.

⁵ Kui nad hauakambrisse sisenesid, nägid nad paremal pool istumas üht noort meest, kel oli seljas pikk valge rüü. Nad kohkusid väga.

⁶ „Ärge kartke,“ ütles mees neile. „Te otsite Naatsareti Jeesust, kes risti löödi. Ta on surnuist üles tõusnud. Ta ei ole siin. ⁷ Vaadake, siin on koht, kuhu ta puhkama pandi. Minge nüüd ja rääkige tema jüngritele ja Peetrusele, et ta läheb

* **16:2** 16:2. Sõna-sõnalt „nädala esimene päev“.

teie eel Galileasse. Te näete teda seal, täpselt nagu ta teile ütles.“

⁸ Nad läksid hauakambrist välja ja jooksid minema, ise värisedes ja segaduses. Nad ei öelnud kellelegi midagi, sest nad olid liiga hirmunud.[†]

⁹ Kui Jeesus tõusis pühapäeva hommikul surnuist üles, ilmus ta kõigepealt Maarja Magdaleenale, kellest ta oli seitse kurja vaimu välja ajanud. ¹⁰ Maarja läks ja rääkis neile, kes olid Jeesusega koos olnud; nad leinasid ja nutsid.

¹¹ Kui nad kuulsid, et Jeesus on elus ja et Maarja oli teda näinud, ei uskunud nad seda. ¹² Hiljem ilmus Jeesus erineval kujul kahele jüngrile, kes olid lahkunud, et maale minna. ¹³ Nad läksid linna tagasi ja rääkisid teistele, kuid ka neid ei usutud.

¹⁴ Pärast seda ilmus ta üheteistkümnele jüngrile sel ajal, kui nad sõid. Ta noomis neid nende usupuuduse ja kangekaelsuse pärast, sest nad ei olnud uskunud neid, kes olid teda pärast ülestõusmist näinud.

¹⁵ Seejärel ütles ta neile: „Minge kogu maailma ja kuulutage head sõnumit kõigile.[‡]

¹⁶ Igaüks, kes minusse usub ja keda ristitakse, see päästetakse, aga igaüks, kes otsustab mitte uskuda, mõistetakse hukka. ¹⁷ Nendega koos, kes minusse usuvad, käivad järgmised tunustähed: nad ajavad minu nimel kurje vaimu

[†] **16:8** 16:8. Paljudes varajastes käsikirjades lõpeb Markuse evangeelium siin. Teised jätkuvad nii, nagu siin kirjas. [‡] **16:15** 16:15. Sõna-sõnalt „kogu loodule“.

välja, nad kõnelevad uutes keeltes; ¹⁸ nad sudavad toime tulla madudega; kui nad joovad midagi mürgist, ei saa nad kahju; nad panevad oma käed haigete peale ja haiged saavad terveks.“

¹⁹ Kui Issand Jeesus oli lõpetanud nendega rääkimise, võeti ta üles taevasse, kus ta istus Jumala paremale käele. ²⁰ Jüngrid läksid välja ja kuulutasid head sõnumit kõikjal ning Issand tegutses nende kaudu ja kinnitas kuulutust sellega kaasnevate imetegudega.

Piibel Kõigile

The Holy Bible in Standard Estonian: Piibel Kõigile

copyright © 2023 Sihtasutus Piibel Kõigile

Language: Eesti (Estonian)

Contributor: Sihtasutus Piibel Kõigile

Ajakohane eestikeelne versioon, mis on Creative Commons BY-SA litsentsi kaudu kõigile vabalt kättesaadav.

Up-to-date Estonian language, made available freely to all through a Creative Commons BY-SA licence.

See versioon pakub hõlpsasti juurdepääsetavat tõlget, mida ei piira tavalised litsentsitasud ja autoriõigused.

This translation provides an easily-accessible translation that is not constrained by the usual issues of royalties and copyright permissions.

Paranduste korral palun meilida rebekahgallagher-poldaas@piibelkoigile.ee

In case of corrections, please email rebekahgallagher-poldaas@piibelkoigile.ee

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 11 Apr 2023
fd7cafa2-d5b6-5f5a-af14-8eaaa15bd2fe